

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

H) Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 3.

ÅREN

1866—1870.

STOCKHOLMS LÄN.

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.

Stockholms län, som under perioden icke undergått annan förändring till sina gränser, än att på grund af Nådigt Bref den 10 Augusti 1866 Kongl. Djurgården blifvit med början af år 1868 derifrån förlagd till Stockholms stad, hvarigenom någon nämnvärd minskning i länets areal likväl icke uppkommit, är såsom förut indeladt i 5 härads höfdingedömen, 6 fögderin, deraf ett med serskild Expeditions-kronofogde, 19 tingslag och 23 länsmans-distrikt.

Då i föregående berättelse Nacka och Erstaviks kapell-församlingar måhända oegentligt upptagits såsom blott en kommun, men, ehuru i flere afseenden förenade, likväl torde rätteligen böra såsom serskilda samhällen räknas, uppkommer emellertid genom Kongl. Djurgårdens fränskiljande från länet icke någon förändring i det senast uppgifna antal socknar eller kommuner, hvaraf länet består, eller 120, stadsförsamlingarna häruti inbegripna.

Af de uti berättelsen för 1856—1860 omförmälda, af Eders Kongl. Maj:t i Nåder föreskrifna förändringar i pastoratsindelningen hafva den 1 Maj 1869 trädt i verkställighet de, hvarigenom dels Ljusterön jemte åtskilliga från Vermdö och Kulla socknar skilda hemman bildat ett nytt pastorat, dels ock öarna Rindö, Skarpö, Tynningö och Ramsö från Vermdö förlagts till Vaxholms pastorat.

Då sålunda Ljusterö pastorat tillkommit, men Hedvig Eleonora pastorat, dit Kongl. Djurgården hört, ej vidare får tagas med i räkningen, utgör antalet pastorat, till hvilka länets socknar äro förlagda, fortfarande 70.

Städernas antal är oförändradt. Östhammar och Öregrund hafva allt sedan 1835 gemensam borgmästare, hvilken förening dock endast gäller för nuvarande borgmästaren personligen. I Vaxholm är sedan 1867 styresmannen borgmästare i stället för justitiarie.

Med undantag af den i sista berättelsen anmärkta fastställda ändringen uti förefintliga *oregelbundenheter i den administrativa indelningen* äro alla dessa, sådana de i berättelsen för 1856—1860 finnas omförmälda, ännu kvarstående.

I sammanhang härmed torde omförmälas, hurusom med afseende å ändamålsenligheten deraf, att länets fögderin, så vidt ske kunde, ordnades till lika omfång med de fem domsagorna, Eders Kongl. Maj:t efter vederbörandes hörande uti Nådigt Bref den 10 September 1869 förordnat, att med bibehållande af det sjetta fögderiet orubbadt de öfriga fem fögderien borde sålunda omregleras, att de för framtiden komme att omfatta, första fögderiet: Färentuna och Sollentuna härad; andra fögderiet: Långhundra, Erlinghundra, Seminghundra och Vallentuna härad; tredje fögderiet: Frösåkers och Närdinghundra härad jemte Väddö och Häfverö skeppslag; fjerde fögderiet: Lyhundra och Sjuhundra härad jemte Bro och Vätö samt Frötuna och Länna skeppslag; samt femte fögderiet: Danderids, Åkers och Vermdö skeppslag; hvarigenom med undantag allenast af Södra Roslags domsaga, hvilken komme att utgöras af två fögderin, samtliga öfriga domsagor hvar för sig till omfånget sammanfölla med ett fögderi.

Denna reglering, i förening hvarmed stadgats, att expeditionskronofogdetjensten i Färentuna härad skall vid nuvarande innehafvarens afgång indragas, kommer dock enligt senare meddelad Nädig föreskrift i ämnet att icke sättas i verket, förr än innehafvaren af nyssnämnda tjenst afgått.

Något annat, länet egentligen rörande arbete har veterligen ej från trycket utkommit än Hushållnings-Sällskapets tidskrift, hvilken månadligen utgifves.

Beträffande länets naturbeskaffenhet är icke något att tillägga till hvad föregående berättelser innehålla.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetat och utgivet af Statistiska centralbyrån – Stockholm, 1863-1912.

Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kungl. Maj:ts befallninghavande i Stockholms stad och i rikets 24 län avger underdåniga femårsberättelser av statistiskt innehåll.

Berättelserna består av två avdelningar.

Första avdelning består av följande rubriker:

- 1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet**
- 2. Innevånare**
- 3. Näringar**
- 4. Kommunikationsanstalter och varubyten**
- 5. Kameralförhållanden**
- 6. Politi.**

Andra avdelning är en tabellbilaga.

Statistiska centralbyrån samlar in och utger ett sammandrag för hela riket av samtliga femårsberättelsernas huvudsakliga innehåll.

Föregångare:

Kongl. maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	1-11.
1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.....	1.
2. Innevånare.....	2.
3. Näringar.....	3.
Tab. Litt. A. Skördarnes uppskattning i korntal.....	4.
4. Kommunikations-anstalter och varubyten.....	7.
Tab. Litt. B. Bränvinsförsäljningen.....	8.
5. Kameralförhållanden.....	9.
6. Politi.....	9.
Tab. Litt. C. Uppgift om länets brandstods-bolag.....	10.
Tab. Litt. D. Upptagna sängar och bestridda kostnader vid sjukvårdsanstalterna.....	11.
 Tabellbilagor	 13-26.
Tab. N:o 1. Folkmängd.....	13.
Tab. N:o 2. Jordbruk.....	13.
Tab. N:o 3. Boskapsskötsel.....	13.
Tab. N:o 4. Skogshushållning.....	14.
Tab. N:o 5. Dödade rofdjur.....	14.
Tab. N:o 6. Af rofdjur dödade husdjur.....	14.
Tab. N:o 7 a. Grufvor, bergverk, bruk, fabriker och manufaktur- inrättningar år 1870.....	15-16.
Tab. N:o 7 b. Handtverkerin år 1870.....	17.
Tab. N:o 8. Allmänna vägar, gästgifverin och skjutsning.....	17.
Tab. N:o 9 a. Sjöfart, år 1870.....	18.
Tab. N:o 9 b. Handlande, år 1870.....	18.
Tab. N:o 10 a. Hemman och jordlägenheter m.m. å landsbygden.....	19.
Tab. N:o 10 b. Jordområde och egendomar i städerna, år 1870.....	20.
Tab. N:o 11. Laga skiften åren 1866-1870.....	21.
Tab. N:o 12. Krono-uppbörden.....	22-23.
Tab. N:o 13. Sparbanker.....	24.
Tab. N:o 14. Fattigvården.....	25.

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

H) Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 3.

ÅREN

1866—1870.

STOCKHOLMS LÄN.

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.

Stockholms län, som under perioden icke undergått annan förändring till sina gränser, än att på grund af Nådigt Bref den 10 Augusti 1866 Kongl. Djurgården blifvit med början af år 1868 derifrån förlagd till Stockholms stad, hvarigenom någon nämnvärd minskning i länets areal likväl icke uppkommit, är såsom förut indeladt i 5 härads höfdingedömen, 6 fögderin, deraf ett med serskild Expeditions-kronofogde, 19 tingslag och 23 länsmans-distrikt.

Då i föregående berättelse Nacka och Erstaviks kapell-församlingar måhända oegentligt upptagits såsom blott en kommun, men, ehuru i flere afseenden förenade, likväl torde rätteligen böra såsom serskilda samhällen räknas, uppkommer emellertid genom Kongl. Djurgårdens fränskiljande från länet icke någon förändring i det senast uppgifna antal socknar eller kommuner, hvaraf länet består, eller 120, stadsförsamlingarna häruti inbegripna.

Af de uti berättelsen för 1856—1860 omförmälda, af Eders Kongl. Maj:t i Nåder föreskrifna förändringar i pastoratsindelningen hafva den 1 Maj 1869 trädt i verkställighet de, hvarigenom dels Ljusterön jemte åtskilliga från Vermdö och Kulla socknar skilda hemman bildat ett nytt pastorat, dels ock öarna Rindö, Skarpö, Tynningö och Ramsö från Vermdö förlagts till Vaxholms pastorat.

Då sålunda Ljusterö pastorat tillkommit, men Hedvig Eleonora pastorat, dit Kongl. Djurgården hört, ej vidare får tagas med i räkningen, utgör antalet pastorat, till hvilka länets socknar äro förlagda, fortfarande 70.

Städernas antal är oförändradt. Östhammar och Öregrund hafva allt sedan 1835 gemensam borgmästare, hvilken förening dock endast gäller för nuvarande borgmästaren personligen. I Vaxholm är sedan 1867 styresmannen borgmästare i stället för justitiarie.

Med undantag af den i sista berättelsen anmärkta fastställda ändringen uti förefintliga *oregelbundenheter i den administrativa indelningen* äro alla dessa, sådana de i berättelsen för 1856—1860 finnas omförmälda, ännu kvarstående.

I sammanhang härmed torde omförmälas, hurusom med afseende å ändamålsenligheten deraf, att länets fögderin, så vidt ske kunde, ordnades till lika omfång med de fem domsagorna, Eders Kongl. Maj:t efter vederbörandes hörande uti Nådigt Bref den 10 September 1869 förordnat, att med bibehållande af det sjetta fögderiet orubbadt de öfriga fem fögderien borde sålunda omregleras, att de för framtiden komme att omfatta, första fögderiet: Färentuna och Sollentuna härad; andra fögderiet: Långhundra, Erlinghundra, Seminghundra och Vallentuna härad; tredje fögderiet: Frösåkers och Närdinghundra härad jemte Väddö och Häfverö skeppslag; fjerde fögderiet: Lyhundra och Sjuhundra härad jemte Bro och Vätö samt Frötuna och Länna skeppslag; samt femte fögderiet: Danderids, Åkers och Vermdö skeppslag; hvarigenom med undantag allenast af Södra Roslags domsaga, hvilken komme att utgöras af två fögderin, samtliga öfriga domsagor hvar för sig till omfånget sammanfölla med ett fögderi.

Denna reglering, i förening hvarmed stadgats, att expeditionskronofogdetjensten i Färentuna härad skall vid nuvarande innehafvarens afgång indragas, kommer dock enligt senare meddelad Nädig föreskrift i ämnet att icke sättas i verket, förr än innehafvaren af nyssnämnda tjenst afgått.

Något annat, länet egentligen rörande arbete har veterligen ej från trycket utkommit än Hushållnings-Sällskapets tidskrift, hvilken månadligen utgifves.

Beträffande länets naturbeskaffenhet är icke något att tillägga till hvad föregående berättelser innehålla.

2. Innevånare.

Tab. N:o 1. Enligt bifogade tabell N:o 1 har folkmängden, som vid slutet af år 1865 enligt mantalslängden utgjorde 127,646, under perioden stigit till 131,639. De kyrkoskrifna personernas antal uppgick dock vid 1870 års slut till endast 131,244, hvilket ovanliga förhållande endast torde kunna förklaras deraf, att vid inflyttningar vederbörande försummat aflemna prestbetyg, en försummelse, som ej sällan förekommer utan ofta nog utgör föremål för åtal. *)

Både i städerna och på landsbygden har folkmängden, såsom af tabellen framgår, under qvinvennet tillväxt.

Hvad serskildt landsbygden beträffar, har tillökning egt rum i alla fögderien utom det första, hvars folkmängd, till följd af Kongl. Djurgårdens fränskiljande, hösten 1867 minskades med nära 800 personer. Relativa tillväxten i sin helhet var dock, om detta tages i betraktande, störst sistnämnda år och den absoluta 1866, då den utgjorde 1,314. Minsta ökningen förekom 1869 med 405 och dernäst 1868 med 411.

De år 1870 i *mantalslängderna* å landet antecknade personer voro på fögderien fördelade, på sätt nedanstående tabell utvisar:

	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Deraf fria från mantalspennningar.		
				Mankön.	Qvinkön.	Summa.
1:a Fögderiet (Sollentuna)	9,249	9,597	18,846	4,043	4,493	8,536
2:a » (Långhundra)	8,423	9,057	17,480	3,955	4,456	8,411
3:e » (Frösåkers)	10,478	11,011	21,489	4,548	5,128	9,676
4:e » (Lyhundra)	9,418	10,064	19,482	4,089	4,647	8,736
5:e » (Åkers)	8,946	9,460	18,406	3,921	4,308	8,229
6:e » (Sotholms)	14,273	14,870	29,143	6,335	6,932	13,267
Summa	60,787	64,059	124,846	26,891	29,964	56,855

Förhållandet emellan deras antal, för hvilka mantalspennningar erlagts, och deras, som derifrån varit befriade, ställer sig ungefär såsom 1,2 till 1.

Då under perioden icke någon farsot härjat i länet samt utflyttningar eller inflyttningar ej heller i någon ovanlig mån egt rum, lär folkökningen hafva sin naturliga orsak uti en mortaliteten öfverstigande nativitet.

Nu såsom tillförene utgöres länets befolkning till öfvervägande antal af qvinnokön både på landet och i städerna, undantagandes Vaxholm, hvilken såsom garnisonsort företer ett motsatt förhållande.

Väl finnas inom Danderyds, Rö och Söderby Karls socknar *Baptistsamfund*, men dessa lära dock icke räkna serdeles många anhängare. Mera allmänt förekomma gemensamma andaktsöfningar under ledning af lekmän, mestadels Evangeliska Fosterlands-stiftelsens kolportörer, uti serskildt för ändamålet inrättade *bönehus*. Sådana hafva uppstått, förutom vid Johannes Missions-institut i Bromma socken, äfven i Lagga, Östuna,

*) Att länets mantalskrifna folkmängd till antalet öfverstiger den kyrkoskrifna, torde till en del kunna förklaras äfven deraf, att enligt tab. N:o 1 i den förra är kronoarbetaresmanskapet vid Vaxholm inräknadt, under det att detta manskap vid räkning efter kyrkoskrifningsorten upptages inom sina olika församlingar, af hvilka antagligen en stor del icke tillhör länet. Möjligen kan ock ett olika beräkningssätt af kadett-korpsen äfven härtill bidraga.

Kårsta, Bro och Häfverö socknar samt på några icke uppgifna ställen inom Frösåkers fögderi äfvensom uti Norrtelge och Vaxholm.

Något mera konstant *välstånd* hos den stora allmänheten i länet lærer icke förefinnas, utan är detta tillfälligt beroende af årsväxt och andra konjunkture. Till följd af de svaga skördar, som åren 1866—1868 bragte, och af då rådande stagnation i allehanda företag var affärsställningen i synnerhet under sistnämnda år serdeles vacklande, men 1869 och 1870 års goda grödor jemte deraf framkallad lifaktighet i affärsverksamheten återställde hastigt jemnvigten. Ett talande bevis för detta antagande ligger uti *lagsökningarnas* antal, som utgjorde:

1866	2,592.
1867	3,657.
1868	3,966.
1869	2,929.
1870	2,053.

hvarefter det i ännu större mån nedgått, äfvensom uti antalet af utmättningsvis och å *konkursauktion försålda fastigheter på landet*, som utgjorde:

1866	10.
1867	32.
1868	39.
1869	18.
1870	14.

och innevarande år uppgått till endast 8.

De ökade tillfällen för tillvaratagande och fruktbargörande af det goda årets öfverskott utöfver stundens behof för en kommande oviss framtid, hvilka sparbanker samt ränte- och kapitalförsäkrings-anstalter erbjuda, äfvensom de förnyade uppmaningar och uppmuntringar till dessas begagnande, som i synnerhet under de sista åren utgått från och lemnats af Fosterländska Föreningen, Landstinget och Hushållnings-Sällskapet i samverkan med Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, hafva dock så småningom allt mera tagits i akt, hvadan anledning också finnes att hoppas, det en öfvergång från det hittills följda sättet att lefva för dagen är förestående inom en ej alltför aflägsen framtid.

Nybyggnader och reparationer, som sedan några år varit nästan helt och hållet eftersatta, hafva mot slutet af perioden flerstädes företagits. Så hafva ej mindre åtskilliga skolhus af rymlig och ändamålsenlig beskaffenhet än äfven bostäder och uthus på enskilda egendomar af nyo uppförts, allmännast af timmer, hvarpå tillgång till husbehof ännu förefinnes i de flesta trakter af länet, om än skogarne under periodens tre första år blifvit strängt anlidade. Vid nybyggnad följes väl af allmogen någon gång en bättre smak, åtminstone hvad byggnadens yttre beträffar, men detta, likasom en ändamålsenligare eller bekvämare inredning än den vanliga af "stuga med kammare och kök", hörer till undantagen. Den enda anmärkningsvärda förändringen i allmogens byggnadssätt är, att torf-, brä- och halmtak blifva allt mera sällsynta samt ersättas af tegel- eller spån- (spiller-) tak.

Icke någon plats i länet torde under perioden hafva vunnit så stor tillökning af nya byggnader som Dalarö, der på senare tider årligen uppväxt flere prydliga boningshus, mest af resvirke med plankbeklädnad, för badgäster och för familjer från hufvudstaden, som der tillbringa sommaren.

Bland mera framstående byggnadsföretag må nämnas en vid Broby gård i Söderby Karls socken år 1868 uppförd ladugård af gråsten för 100 kreatur, hvilken äfven innehåller boningsrum åt de för kreatursskötsel anställda tjenarne.

Beträffande allmogens klädedrägt och lefnadssätt med afseende på födoämnen och drycker är icke något att tillägga till hvad berättelsen för 1856—1860 innehåller, om ej att åtminstone på landet det dagliga bruket af brännvin nästan upphört, under det att kaffe i stället blifvit en nödvändighetsvara.

Att döma efter antalet af befrade fylleriförseelser, synes dryckenskapslasten fortfarande vara i aftagande.

Att benägenheten för öfverträdelse af brännvinsförsäljningslagen äfven förminskats, synes framgå af förhållandet med afdömda åtal därför, hvilket ställer sig som följer:

	Antal åtal.	Ådömda bötes- och afgifts-beloppet. Rmt Rdr.
1866.....	30	1,710
1867.....	44	2,600
1868.....	22	1,630
1869.....	18	1,225
1870.....	15	1,155

I de flesta församlingar finnas sockenbibliotek, som uppgifvas flitigt begagnas, dock minst inom Svartlösa och Sotholms härad.

3. Näringar.

A) Jordbruk och B) Boskapsskötsel.

Då från Hushållnings-Sällskapet till Statistiska Central-Byrån för hvart och ett af periodens serskilda år ingått numeriska uppgifter i ämnet, tillåter sig Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att hänvisa till dessa i de afseenden, som utgöra föremål för tabellerna N:is 2 och 3.

Att emellertid dessa uppgifter oaktadt vederbörandes nitiska bemödanden för deras insamlande ej äro fullt tillförlitliga, synes framstå, om man exempelvis sammanställer de uppgifna resultaten af skördarna å landet för sista året i förra perioden eller 1865, som erkänt var ett medelmåttigt år, för 1868, hvilket angifvits såsom ett hårdt år, och för 1870, som ostridigt lemnat god skörd. Resultaten utfalla som följer enligt nedanstående tabell.

	Hvete.	Råg.	Korn.	Hafre.	Bland-säd.	Ärter.	Vicker.	Potatis.	Hö.
	Tunnor à 63 kannor.								Centner.
1865	49,103	221,258	89,251	168,376	23,853	27,026	8,388	377,476	2,167,616
1868	25,605	137,967	71,504	130,979	22,609	16,008	8,593	292,887	1,999,027
1870	48,666	209,809	99,394	195,470	34,691	25,179	10,813	371,521	2,015,424

Jemförelsen visar nemligen dels det icke antagliga förhållandet, att 1865 års medelmåttiga skörd skulle hafva varit 1870 års goda åring öfverlägsen, i hvad angår hufvudsädena af hvete och råg äfvensom beträffande ärter, potatis och hö, dels ock endast en obetydlig skilnad i vårsädsgrödorna år 1865 och missväxtåret 1868. Mest i ögonen fallande är dock den ringa quan-

af *tidningar* anses Svenska Veckobladet, halfveckoupp-lagan af Dagligt Allehanda, Vaktaren och Fäderneslandet vara mest spridda inom länet.

Bland förlustelser och *folknöjen* intager dansen främsta rummet.

I sista femårsberättelsen antyddes, hurusom *skarpsskyttesaken*, ehuru då ännu ny, likväl icke røjde synnerlig lifaktighet, och att det kunde befaras, det den tid ej vore serdeles aflägsen, då skarpsskytteföreningarna funnos endast till namnet. Denna förmodan har tyvärr i viss mån besannats. Vål hafva i början af perioden föreningarnas antal något ökats, men sedermera hafva såväl bland de äldre som bland de tillkomna flere blifvit upplösta, så att, ehuru vid periodens ingång funnos 21, vid dess slut allenast återstodo 18, af hvilka ytterligare 2 under år 1871 upplöst sig.

Af de nuvarande föreningarna hafva 12, nemligen Södertelge, Sorunda sockens, Österhaninge sockens, Vesterhaninge sockens, Gustafsbergs och Vermdö, Täby och Danderyds socknars, Sigtuna, Frösunda sockens, Norrtelge stads med Bro sockens, Rimbo sockens, Rö sockens och Östhammars fullgjort vilkoren för åtnjutande af delaktighet i det anslag till målskjutningspremier, ammunition och instruktörers aflönande, hvilket Riksdagen för innevarande år anvisat. De öfriga, hvilka under förra året icke utöfvat någon verksamhet, torde inom kort gå sin upplösning till mötes. Största lifaktigheten visar sig hos föreningarna i Österhaninge och Vesterhaninge, hvilka tillsammans räkna 235 man effektiva medlemmar, deribland flere utmärkt sig för skicklighet vid målskjutning.

titet, hvarmed höskörden 1870 skall öfverskjutit den för 1868, som likväl enligt Hushållnings-Sällskapets utsago i allmänhet utgjorde föga mera än en tredjedel af vanlig afkastning och tvang till betydlig nedsättning af kreatursstocken.

Enligt de årligen härifrån till Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Statskontor ingångna årsväxtberättelserna hafva skördarna uppskattats i korntal på sätt å nästa sida stående tabell Tab. Litt. A. Litt. A. utvisar.

Att under vanliga förhållanden skörden af såväl säd som odlade foderväxter lemnar tillgång till afsalu, lider intet tvifvel, om än icke på grund af de insamlade uppgifterna för perioden gjorts någon beräkning af kvantiteterna. Enligt den kalkyl, som förekommer i utlåtandet till Finans-Komitén af den 5 September 1859, skulle produktionen af spannmål inom länet vid den tiden hafva öfverstigit konsumtionen med 42,898 tunnor à 63 kannor.

Handelsprisen å de hufvudsakligaste sädeslagen uppgifvas hafva under perioden hållit sig temligen nära, dock snarare öfver än under, de *årliga markegångsprisen*, hvilka varit bestämda, på sätt efterföljande tabell angifver:

S ä d e s s l a g.		1866.	1867.	1868.	1869.	1870.
1 kubikfot	hvete Rmt Rdr	3,17	4,76	4,00	2,72	3,17
1	» råg » »	2,18	3,81	3,17	2,03	2,11
1	» korn » »	1,82	2,54	2,85	1,67	1,76
1	» hafre » »	1,20	1,44	1,75	1,07	1,30
1	» blandsäd » »	1,51	1,99	2,30	1,37	1,53

Hvad beträffar ärter och potatis, som i markegångstaxan ej förekomma, uppgifvas prisen derå sålunda, att ärter vanligen betingat 1 Rdr à 1,50 per tunna à 63 kannor mera än rågen, och att potatispriset varierat mellan 3,50 och 7,50 Rdr per tunna.

Offentliga *understöd* för missväxt eller andra skador å gröda hafva under perioden ej förekommit, ehuru väl år 1868 i några kommuner beslut fattades att derom göra ansökning, hvilka besluts sättande i verket man dock lyckades afböja.

Beträffande *nya sädeslag*, som under perioden börjat odlas, omnämnas endast den s. k. midsommarrågen, hvilken sås vid midsommar, afmejas på hösten till foder och lemnar sädesskörd året derpå.

Här torde dock böra omnämnas, hurusom *hvitbetsodling* för sockertillverkning på åtskilliga ställen förekommit under senare åren, och serskildt att vid Smedby egendom i Åkers socken för sådan odling med god framgång varit använd en jordvidd af 50 tunnland, som till ändamålet upplåtits åt ett bolag i hufvudstaden.

I afseende å *trädgårdsskötselns* och fruktträ-odlingens tillstånd återopas, hvad sista berättelsen innehåller, med det tillägg allenast att från den af Hillersjö Trädgårdsbolag gjorda anläggning i Hilleshögs socken i Färentuna härad framvisats vackra och värdefulla alster vid expositioner i och utom länet och äfven försålts ej obetydliga kvantiteter unga fruktträn och bärbuskar.

Såsom redan är nämndt, undergick till följd af foderbrist *kreatursstocken* en betydlig minskning hösten 1868 och våren 1869, hvarefter en motsvarande uppsättning ännu ej hunnit göras. Såsom en följd häraf hafva *kreatursprisen* under de två sista åren i perioden ställt sig temligen höga. De uppgifvas dock olika från olika trakter; och torde med förmålan, att de vid slutet af år 1869 voro som högst, medelprisen få angifvas hafva utgjort: för en arbetshäst 270 Rdr, för en ox 175 Rdr, för en tjur 100 Rdr, för en ko 100 Rdr och för ett får 10 Rdr.

Det under perioden bildade *Mejeri-aktiebolagets* verksamhet i Stockholm, hvarigenom en ansenlig smörexport till England kommit till stånd, har tillskyndat länets jordbrukare stora fördelar. Äfven derinom hafva uppstått mindre mejeriföreningar, hvaribland må nämnas den, som 1870 började sin verksamhet vid Hagby säteri uti Almunge socken, derifrån export af smör till England äfven eger rum.

Priset på färskt smör har också under perioden stigit, så att det tidtals betingat ända till 90 öre per skålpund. Deremot har mjölkpriset bibehållit sig vid 25 à 35 öre kannan. På kött och fläsk uppgifves såsom medelpris 5 Rdr för det förra och 7

Rdr för det senare per 20 skålpund. Äggpriset har varierat mellan 0,75 och 1,25 Rdr tjoget.

Beträffande *djurrasernas* tillstånd och åtgärder till deras förbättring är icke något nytt att anmäla, utan torde få hänvisas till de redogörelser, som uti sista berättelsen meddelats.

För någon härjande farsot bland kreaturen har länet icke under perioden varit utsatt. Väl har lunggröta varit gängse bland hästar men utan att orsaka någon nämnvärd skada.

Den större *vattenaf tappning* förmedelst uprensning af Olandsån och dess sidogrenar, hvilken i förra berättelsen omförmäles, och hvartill låneunderstöd af staten lemnats till belopp af 137,500 Rdr, har under år 1870 fullbordats; och vänta sig intressenterne i företaget stor fördel deraf.

Vidare har under perioden för en kostnad af 30,360 Rdr, hvartill staten bidragit med ett lånebelopp af 13,000 Rdr, utförts en sänkning af Bro- och Nodsta-sjöarna i förening med inlösen och utrifning af Uddeboö mjöl- och sågqvarn i och för förbättring af vattendränkt mark inom Söderby Karls, Estuna och Bro socknar, genom hvilket företag 4,474 quadr.-ref 90 stänger sådan mark gjorts odlingsbar och 1,206 quadr.-ref 95 stänger landvinning erhållits.

För sänkning af sjöarna Flaten, Långsjön och Drefviken i Brännkyrka socken, hvilket företag påbörjades mot slutet af perioden, är beviljadt statslån till belopp af 12,500 Rdr samt för i sammanhang dermed stående torrläggning af Brännkyrka sjö och sänkning af sjön Magelungen i Huddinge socken, hvilket arbete dock ännu vid periodens slut icke var satt i verket, ett statslånebidrag af 11,000 Rdr.

I syfte att bereda odlingsbar jord i trakten af Angarnssjön inom Angarns socken hafva strandegarne under periodens sista år företagit sänkning af denna sjö jemte andra smärre vatten i dess närhet; varande jemväl härtill anvisadt ett statslån af 2,000 Rdr.

Uppgifter saknas dock om den areal, som beräknats genom dessa företag blifva fruktbar jord, äfvensom om den kalkylerade kostnaden deraf.

Å Lindholmens egendom i Orkesta socken hafva, sedan två inom dess område befintliga mindre sjöar blifvit uteslutande på egarens bekostnad sänkte, icke obetydliga nyodlingar företagits.

Sammanräknade vidden af de år 1870 verkställda *nyodlingarna* i länet uppgifves af Hushållnings-Sällskapet till 599 tunnland.

Användandet af *artificiella gödningsämnen*, företrädesvis superfosfater och bennmjöl, förmäles alltmer förekomma.

Beträffande *stängselväsendet* är icke något nytt att anmäla.

Äfven under denna period har *Hushållnings-Sällskapet* jemte dess underafdelningar, de så kallade Hushålls-Gillena, utöfvat en förtjenstfull verksamhet i flere riktningar, hvilken tvifvelsutan

Tab. Litt. A.

Skördarnes uppskattning i korntal.

År.	Hvete.	Råg.	Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Vicker.	Potatis.
1866.....	6:e	5:e à 6:e	5:e	5:e à 6:e	5:e à 6:e	4:e à 5:e	5:e	3:e
1867.....	3:e à 4:e	5:e à 6:e	6:e à 8:e	6:e à 7:e	6:e à 7:e	5:e	5:e	5:e à 6:e
1868.....	4:e à 5:e	5:e	4:e à 5:e	4:e à 5:e	4:e à 5:e	4:e à 5:e	4:e à 5:e	8:e
1869.....	9:e	9:e	10:e	8:e à 9:e	8:e à 9:e	7:e à 8:e	7:e à 8:e	6:e
1870.....	9:e	8:e à 9:e	8:e	8:e	8:e	7:e à 8:e	7:e à 8:e	10:e

mer eller mindre direkt kommer jordbruket och andra näringar på landet till nytta, i den mån meddelade råd och upplysningar samt vidtagna åtgärder alltmer af allmänheten beaktas och tillgodogöras.

Serskildt må nämnas, att Hushållnings-Sällskapet i förening med Hushållnings-Sällskapen i öfriga Mälareprovinserna och i Gefleborgs län föranstaltat om expositioner i hufvudstaden af gödkreatur och ladugårdsprodukter samt tillskjutit medel för prisbelöningar och omkostnader dervid till sammanräknadt belopp af 3,100 Rdr om året; varande syftemålet härmed att uppmuntra till framalstrande af fullgoda produkter för den utländska marknaden, hvilket resultat äfven vunnits.

Statens *Landtbruks-ingenjörer* hafva årligen anlitats af länets jordbrukare, ehuru endast undantagsvis af allmogen.

Länets *Landbruksskola* har under hela perioden varit förlagd till Djursholm i Danderyds socken, der under

1866	varit	anställd	15	lärlingar	och	utexaminerats	8.
1867	»	»	14	»	»	»	6.
1868	»	»	14	»	»	»	7.
1869	»	»	13	»	»	»	7.
1870	»	»	12	»	»	»	6.

Alla lärlingarne utom en hafva varit frielever. Uppförandet har i allmänhet varit godt, men en elev har dock måst skiljas från skolan. Undervisningen har meddelats af föreståndaren och en underlärare samt dessutom tidtals af extra lärare i veterinärväsende, botanik och skogshushållning.

Från skärgårdssorterna klagas öfver brist på *arbetare* under sommarmånaderna, emedan den manliga ungdomen till stor del idkar sjöfart, hvarigenom den bereder sig en bättre inkomst. För öfrigt finnes behofvet motsvarande arbetspersonal, som vid de större egendomarna utgöras af jord- eller statorpare, vid mindre herregårdar mestadels af statorpare och hos allmogen allmänna af tjenare i husbondens bröd, jemte backstugu- och inhysesshjon under skördetiden.

Dagsverkspris och tjenstehjonslöner, som i efter sommaren 1868 nedtrycktes, hafva i öfrigt under perioden icke undergått någon serdeles vexling. Såsom medelpris torde kunna angifvas följande: för ett sommardagsverke, mans 1,25 Rmt

qvins 0,67 »

» » vinterdagsverke, mans 0,80 »

qvins 0,40 »

varande medelvärdet af kost och lön uppgifvet till 300 Rdr för en dräng och 200 Rdr för en piga.

C) Skogshushållning jemte D) Rofdjurs utödande.

Tab. N:o 4. I förra afseendet hänvisas till bilagde tabell N:o 4.

Sedan Nådiga Förordningen den 29 Juni 1866 angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket utkommit, så stå väl de under 1) och 2) i tabellen upptagna serskilda slag af skogar, undantagandes de till Kongl. lustslotten hörande, under Skogs-statens kontroll, men arrendatorer och boställsinnehafvare äro skyldige att sjelfva vårda skogarna, hvilka, till dess en ordnad hushållning hinner införas, få endast till husbehof begagnas. På redan indelade skogar åter, der afverkning utöfver husbehofvet kan medgifvas, försäljes öfverskottet af afverkade virket.

Häradsallmänningsarna bevakas och skötas fortfarande af Skogs-staten, men det ekonomiska för öfrigt förvaltas af valda allmänningsstyrelser i enlighet med föreskrifterna i nyssnämnda

Nådiga Förordning och serskilda reglementen, under år 1868 fastställda af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, den 30 April för Sollentuna, den 25 Juni för Erlinghundra, den 14 Juli för Seminghundra och den 8 Augusti för Långhundra härads allmänningsarna. Enligt bestämmelser i dessa reglementen hafva, hvad beträffar Långhundra, Erlinghundra och Sollentuna allmänningsarna, de årliga afverkningarna hittills blifvit försålda på auktion, dervid dock endast allmänningsintressenterne sjelfve fått täfla, hvarefter behållningen mellan intressenterne utdelats, men deremot, hvad angår Seminghundra allmänningsarna, afverkningskvantiteterna till väsentlig del mellan vederbörande fördelats in natura. Under perioden hafva afverkningarna varit något större än förut, hvilket härrört deraf, att hjälpallringar och rensningshyggen varit behöfliga till större omfång än under föregående år. Försäljningssumman för det afyttrade virket har i medeltal uppgått till allenast 4 öre per kubikfot, en följd af ofri täflan vid auktionerna.

De fyra *allmänningskassornas* behållning utgjorde vid 1870 års slut:

Långhundra härads	Rdr	4,200,85.
Erlinghundra »	»	2,109,14.
Seminghundra »	»	4,709,83.
Sollentuna »	»	816,54.

Rmt Rdr 11,836,36.

Länets *skogsareal* upptages i Hushållnings-Sällskapets uppgifter för 1869 till 763,389 tunnland = 4,274,978 qv.-ref, hvar efter någon förändring veterligen ej inträffat.

Skogstjenstemännen utgöras af en ordinarie Jägmästare, med 1,200 Rdr:s årlig lön jemte 200 Rdr resepenningar, och två extra Jägmästare utan lön. Bevakningen å häradsallmänningsarna bestrides af 8 skogvaktare, alla försedda med boställen och 2 dessutom med penningelön, svarande mot skilnaden emellan boställets uppskattade behållna afkomst och 150 Rdr.

Af *enskildes skogar* inom länet, hvilkas sammanlagda areal ej kan uppgifvas, förmålas cirka 34,000 tunnland vara under vård af Hushållnings-Sällskapets forstmän. För öfrigt äro skogarne i allmänhet endast å vissa större gods indelade till traktuggning.

Det i förra berättelsen omförmälda *sågverk* vid Nyqvarn är fortfarande i verksamhet, och har under perioden tillkommit ett sådant, för drifkraft af ånga anlagdt vid Lenna masugn i Almunge socken; men då om dessa, som icke finnas i närings-tabellerna omförmälda, närmare uppgifter saknas, kan ej något omdöme fällas om de inflytelser, de må hafva utöfvat på skogarna i de omgifvande trakterna.

Någon nämnvärd *export* af skogsprodukter från länet läser ej hafva under perioden förekommit, utan äro hufvudstaden och Uppsala väsentligen *afsättningsorterna*.

Till följd häraf och då de från fögderien inkomna uppgifter om *pris å skogsprodukter* afse afverkningsorten samt de från städerna angifna pris äro i så måtto ofullständiga, att de endast angå ved, torde det vara med minsta fara för missledning förenadt att för länet återropa de pris å skogsprodukter, hvilka lära komma att af vederbörande uppgifvas såsom gällande i hufvudstaden och Uppsala.

Skogseldar hafva under perioden förekommit på åtskilliga ställen i synnerhet under 1868 års torra sommar. Den, som sistnämnda år öfvergick Jerna skog i Öknebo härad till en vidd

af 260 tunnland, torde hafva förorsakat den ojemförligt största skadan, hvilken dock ej är uppgifven. Dernäst torde de böra nämnas, hvilka härjat å Boda och Östanå marker i Åkers skeppslag omkring 60 tunnland, å Liesta egor i Sjuhundra härad vid pass 50 tunnland, å Orems skog i Sotholms härad nära 50 tunnland, å Åsätra egor i Åkers skeppslag omkring 30 tunnland, å Sandemars mark i Sotholms härad vid pass 20 tunnland och å Tungelsta skog i samma härad närmare 15 tunnland. Den af dessa senare orsakade sammanlagda skadan beräknas till allra minst 7,000 Rdr. Elden å Jernaskogen har åstadkommit genom uppsåtlig anläggning, men de öfriga skogseldarne hafva härrört af ovarsamt umgående med eld, tänd för andra ändamål, såsom torfbränning, beredning af hägnadsbindsle m. m.

Svedjande har nästan alldeles upphört.

Beredning af *torf* till brännmaterial förekommer ännu icke i någon nämnvärd mån, men fråga om bildande af bolag för ändamålet är väckt.

Uppgift om antalet *dödade rofdjur* jemte utbetaldt skott-
Tab. N:o 5. premiebelopp lemnas i tabellen N:o 5 och uppgift å *af rof-*
Tab. N:o 6. *djur dödade husdjur* i tabellen N:o 6, hvilken senare dock ingalunda exakt angifver verkliga antalet af dödade djur eller fullständiga värdet af förorsakad skada.

Den stora minskningen i såväl antalet af dödade rofdjur som beloppet af skottpremier för år 1870 härleder sig från föreskriften i Nådiga Kungörelsen den 29 Januari 1869, att sådana premier efter ingången af derpåföljande Juni månad ej vidare fingo utbetalas annat än för björn, varg eller lo och jernf.

Skallgång har under perioden icke egt rum.

E) Bergs- och Brukshandtering samt F) Manufaktur och Handverk.

Tab. N:o 7. Bilagda tabeller N:is 7 a och 7 b återopas.

Sprit-export-aktiebolagets under perioden började verksamhet vid Rejmersholme i Brännkyrka socken är inom länet ny i sitt slag; och intager denna fabriksrörelse med hänsigt till uppgifna tillverkningsvärdet, för 1870 utgörande 1,300,000 Rdr, främsta rummet.

Dernäst torde såsom de mest framstående fabriksinrättningarna böra nämnas:

Yllefabriks-aktiebolagets klädesfabrik å Rejmersholme, der under samma år tillverkningen, hvarvid äfven varit använde fångar från Långholmen, uppdrifvits till 285,352 fot ylle- och klädesvaror, i värde uppgifna till mera än 642,674 Rdr;

Gustafsbergs porslinsfabrik i Vermdö socken med uppgifvet tillverkningsvärde af 507,176 Rdr;

Nyqvarns pappersbruk i Turinge socken med tillverkning till värde af 381,376 Rdr;

Södertelge oljefabrik, der flerehanda alster såsom fotogenolja, fotogen, gasolja, maskinolja och parafin m. m. frambragts till sammanräknadt värde af vid pass 274,340 Rdr;

Södertelge mekaniska verkstad, der godsvagnar med bromsar för Statens jernvägar, brandredskap samt axlar och lavetter för artilleriet tillverkats till sammanlagdt värde af 273,366 Rdr;

Stearinljusfabriken vid Alviken i Bromma socken, der 356,000 æ ljus till värde af 231,400 Rdr förfärdigats; samt

Karta kalkbruk i Sorunda socken, der 200,000 kubikfot kalk å 1 Rdr kubikfoten tillverkats.

Stenhuggeriet å Hufvudsta egor, hvilket i förra berättelsen omförmäles, har äfven under hela sista perioden fortfarande bedrifvits.

Allt bearbetande af flere bland de i förra berättelsen uppräknade *grufvor* har deremot upphört.

Bland dem, som fortfarande drifvas, framstå Utö, Sladdarö och Herrängs jernmalmsgrufvor.

Af nyo hafva under perioden bearbetats men äfven öfvergifvits en svafvelkisanledning och några jernmalmsanledningar i Väddö socken samt en silfvermalms-, en svafvelkis- och en jernmalms-anledning i Vermdö socken.

För öfrigt återopas i detta ämne föregående berättelser med det tillägg allenast, att Schebo bruks egare visat ett efterföljansvärdt exempel med afseende på beredande af ändamålsenliga och inbjudande bostäder åt bruksarbetarne.

En förfärlig olyckshändelse timade 1868 i början af sommaren, då till följd af explosion Nitroglycerin-aktiebolagets fabrik vid Vinterviken i Brännkyrka socken till stor del förstördes. Flere menniskolif spilldes härvid, och förödelsen utbredde sig äfven i trakten deromkring. Ännu samma år inträffade här en ny explosion, hvilken dock ej medförde så svåra följder.

Åt *fiskerinäringens* vårdande och förkofran hafva Landstinget och Hushållnings-Sällskapet så väl som Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fortfarande under perioden egnat sin uppmärksamhet och sina bemödanden. Sålunda hafva årliga anslag gifvits dels för den fiskodlingsanstalt, som i förra berättelsen omförmäles samt i förening med undervisning i fiske och fiskodling äfvensom i erforderlig redskaps förfärdigande och användande varit i gång sedan sommaren 1866, dels ock för inspektionsresor i skärgården af sakkunnig person, hvilka åsyftat lika mycket undervisning åt de fiskande om ett ändamålsenligt utföfvande af denna vigtiga näringsgren som kontroll öfver efterlefnaden af gällande fiskeriöfverenskommelser; och Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande har dels i förening med öfriga vederbörande läns-styrelser åvägabragt och år 1870 fastställt förnyade gemensamma stadgar om sättet för fiskets bedrifvande i sjön Mälarens till fyra län hörande fiskevatten, grundade på utlåtande af Fiskerintendenten, dels äfven handlagt serskilda frågor i enahanda syfte beträffande ej mindre skärgården än ock insjöarna i de två fögderien, som närmast omgifva Norrtelge, af hvilka frågor dock icke någon kunnat före periodens utgång slutligen afgöras.

Den enda *jagt* inom länet, hvilken öfvas såsom näring, är själskyttet, hvarmed dock allenast ett fåtal skärgårdsboar sysselsätter sig.

Hvad beträffar *bränvinstillverkningen*, så enär för brännerien, såsom icke tillhörande kategorien af egentliga fabriker, redogörelse saknas i den så kallade fabrikestabellen, lemnas i stället en öfversigt af bränneriens antal, tillverknings-afgiften och kontroll-kostnaden under perioden uti en serskild tabell:

	Bränneriens antal.	Erlagd tillverkningsafgift.	Kontrollkostnad.
		Rdr Rmt.	Rdr Rmt.
År 1866	14	215,740,42	13,847
» 1867	12	227,254,65	10,213
» 1868	13	263,365,20	9,042
» 1869	10	236,692,85	12,607
» 1870	6	163,656,00	10,966

Häraf framgår, att denna näringsgren synes allt mindre anlitas. Såsom tillförene tillhör det öfvervägande antalet bränneri Svartlösa härad. Under hela perioden har icke något bränneri varit i gång inom Långhundra och Åkers fögderi eller

uti städerna. Dagsarvodet till kontrollörer har under perioden utgått med minst 3 och högst 5 Rdr, undantagandes första året, då någon gång med afseende å större tillverkning gifvits 6 Rdr.

4. Kommunikations-anstalter och varubyten.

a) *Landkommunikationer.* Serskild enligt formulär upprättad Tab. N:o 8. tabell N:o 8 bifogas och återopas.

Vägarnas tillstånd är i allmänhet godt.

Af nya vägar hafva under perioden endast tillkommit några mindre, i sammanhang med norra stambanan anlagda sträckor i närheten af Väsby, Rosersbergs och Märsta stationer, hvilka vägsträckor tills vidare underhållas af vederbörande härad på gemensam bekostnad medelst entreprenad, till dess nya vägdelningar komma att verkställas. På enskild bekostnad är deremot under arbete en väganläggning emellan Brunby i Östuna socken och Knifsta jernvägsstation, med hvilken anläggning åsyftas att bereda en ej obetydlig genväg för Östuna och Husby sockenboar till nämnda station.

Andra nämnvärda *väggjörbättringar* hafva ej under perioden åstadkommit än dels utläggning från 12 till 16 fots bredd af den genom Nådiga Utslaget den 10 November 1865 för häradsväg förklarade sockenvägen mellan Eriksberg och Klöfsten om $1\frac{13}{16}$ mil i Botkyrka och Grödinge socknar, hvilken utläggning kostat 4,179 Rdr 94 öre, dels makadamisering af den vid pass $\frac{1}{4}$ mil långa landsvägen emellan hufvudstadens norra tull och Jerfva, hvartill ett statsanslag af 3,000 Rdr beviljats, men hvarför kostnaden i öfrigt utgjorts in natura af väglottsegarne, dels ock omläggning inom Frötuna socken af $\frac{1}{8}$ mil häradsväg för undvikande af tre backar, till hvilket företag, som kostat 800 Rdr, medel sammanskjutits af Frötuna och Rådmansö socknars vägbyggnadsskyldige. Undersökning har under perioden försiggått rörande förbättring af vägen mellan Sorunda socken och Tumba jernvägsstation förmedelst backars borttagande eller kringgående. Statsanslag till detta företag är nyligen beviljadt med 4,900 Rdr.

Nya *vägdelningar* hafva blifvit fastställda för Sotholms härad, för Seminghundra härad, för Danderyds skeppslag samt, beträffande sockenvägar, för Salems och Grödinge kommuner. Af allmänna vägarna inom Svartlösa härad och sockenvägarna i Botkyrka har äfven under perioden ny indelning försiggått, men fastställelse derå har ännu ej kunnat meddelas.

Ombyggnad af två större *landsvägsbroar*, den ena i Skånella socken och den andra i Husby Skederids socken, har under perioden egt rum. Den förra brobyggnaden är bekostad af Seminghundra härads väghållningsskyldige med 1,000 Rdr och den senare af Husby socknemän med 212 Rdr 75 öre.

Förnyade *Nådiga taxor* å förhöjda afgifter för öfverfart af Tranebergs samt Nockeby och Drottningholms broar äro under perioden utfärdade, hvarefter å hållna auktioner brouppbörden betingat högre arrenden.

Färje-inrättningarna äro oförändrade.

Uti det i tabellen upptagna antal *gästgifverin* ingå dels de under perioden nyinrättade skjutsstationerna vid Tumba och Knifsta jernvägsstationer äfvensom ett skjutsombyteställe, för embets- och tjenstemän i tjensteärenden uti Bladåkers by i Nördinghundra

härad anordnad 1868, dels ock de egentligen för sjöskjuts afsedda 8 gästgifverien, Vaxholm inbegripet, derifrån äfven skjuts med hästar någon gång ifrågakommer, men hvilka ej alla voro bland gästgifvaregårdarna beräknade i sista berättelsen. Härförutom finnas 6 gästgifverin uteslutande för sjöskjuts äfvensom några hemman, som väl hafva en mer eller mindre utsträckt skyldighet att till sjös befordra dels resande i allmänhet, dels embets- och tjenstemän i tjensteärenden, men högst sällan numera därför anlitas.

Efter under perioden vidtagna omregleringar af skjutslagen till samtliga gästgifverien dels inom Långhundra fögderi, dels inom Sollentuna fögderi, utom Färentuna härad, dels inom Nördinghundra härad och dels inom Frösåkers härad hafva *skjuts-entreprenader* kunnat så allmänt och på sådana vilkor åvägbringas, att sedan den 14 Mars 1869 entreprenörer bestrida skjutsningen vid 55 skjutsanstalter eller vid alla dem, som egentligen afse befordran till lands, utom den i Sigtuna, och att vid periodens slut endast 2 skjutslag, nemligen de till Fors och Röksta, författningsenligt kunnat anmälas till delaktighet i det af Riksdagen beviljade anslaget till skjutstungans underlättande, hvilket anslag sista året ej behöft för länet anlitas till högre belopp än 99 Rdr 33 öre.

Af dessa förhållanden, jemförda med hvad tabellen visar beträffande utgångna antalet skjutshästar, framgår otvetydigt, att skjutstungan ej vidare är serdeles tryckande, hvilket åter måste antagas härröra från jernvägsanläggningen och de årligen växande ångbåtskommunikationerna.

Om *kronobrefbäringen* är intet annat att anmäla, än att äfven detta onus blifvit lindrigare i samma mån, som post- och kommunikations-anstalter tillväxt.

Flere *posthemman* äro äfven under denna period indragna.

b) *Sjökommunikationer.* Från Lyhundra fögderi förmäles, hurusom sjöfarten mot slutet af perioden vunnit en betydlig utvidgning genom inköp af nya *segelfartyg*, och att fögderiets handelsflotta, som för närvarande skattas till värde af omkring en million riksdaler, fortfarande är i tillväxt äfven genom pågående och påtänkta byggnadsföretag.

Hvad i förra berättelsen meddelats om *ångbåtskommunikationer* mellan hufvudstaden och länets städer gäller fortfarande med den förändring allenast, att de ångfartyg, som trafikerat Norrtelge och delvis Östhammar under denna period, utgjorts dels af *Wingåker*, dels ock på olika tider af *Köping*, *Thor*, *Carl von Linné*, *Eugenia*, *Prins Gustaf* och *Fredriksborg*, samt att de ångfartyg, som under perioden gjort regelbundna turer till Vaxholm, varit *Ran*, *Vaxholm*, *Fredriksborg* och en kort tid *Ehrenstrahl*.

Följande ångfartyg hafva till nedannämnda landsortstrakter under perioden gjort regelbundna turer, nemligen *Åkers kanal* till Öster-Åkers och Garns socknar, *Östanå* till egendomen af samma

namn i Kulla socken, *Velamsund* till Vermdö socken, *Strömma kanal* till Vermdö och Ingarö socknar samt Sandhamn, *Vaxholm* till Dalarö, *Gustafsberg* och *Vermdö* till Gustafsbergs fabrik, *Jakob Bagge* till Dalarö, derifrån turen vissa dagar blifvit utsträckt till platser i Muskö, Vesterhaninge och Ösmo socknar, *Tyresö* och *Uddby* till Tyresö socken, *Lidingö* till socknen af samma namn, *Ran* till Östra Ryds socken, *Edsviken* till Ulriksdal och till Edsberg i Sollentuna socken, *Elhrenstrahl* och en kortare tid *Tessin* till Drottningholm, *Sjöfröken* till Drottningholm och till Fittja i Botkyrka socken samt *Eldgarn* och *Svart-sjölandet* till Eldgarn i Färentuna socken.

Ångfartygen *Trosa*, *Hällsviken N:o 1* och *Hällsviken N:o 2* hafva på sina resor till och från Nyköpings län nästan dagligen anlöpt Bränninge, Brandalsund och Ulfundsbro i Öknebo härad; och med flere på platser inom Uppsala län trafikerande ångbåtar hafva dagligen funnits lägenheter till och från Stockholm för Färentuna härads innevånare och befolkningen vid Mälarens stränder inom Sollentuna fögderi; hvarförutom en mängd mindre ångslupar underhållit trafiken i de hufvudstaden närmast omgivande trakterna af länet.

Utom dem vid städerna finnes veterligen icke någon *kusthamn*, som underhålles på allmän bekostnad vare sig af staten eller kommunen; och äro, såvidt uppgifvet blifvit, ej heller å de förra någon förbättring under perioden vidtagen.

Lotsstationer i länet finnas vid Örskär, Öregrund, Svartklubben, Arholma, Tjockö, Furusund, Svenska Högarne, Husarö, Sandhamn, Vaxholm, Berghamn å Runmarön, Dalarön, Landsort och Södertelge.

Fyrinrättningar finnas vid Örskär, Djursten, Understen, Svartklubben, Näskubben, Söderarm, Korsö, Grönskär, Landsort, Simpnäsklubb, Sandhamn och Måsknuf; varande fyranne å sistnämnda tre ställen under perioden för första gången tände.

Upprensningar af vattendrag hafva, så vidt känt är, icke förekommit annat än i sammanhang med de sjösänkningar, för hvilka här ofvan blifvit redogjordt.

Hvad *kanaler* beträffar, är icke något annat att anmäla, än att en sådan med statsbidrag af 7,000 Rdr år 1867 blifvit öppnad vid Ålkistan för förening af Brunsviken med Saltsjön, hvilken kanal numera utgör gränsen i norr för hufvudstadens område och följaktligen kan anses lika väl tillhöra staden som länet.

Postanstalterna äro 30, af hvilka de vid Ulriksdal, Furusund och Sandhamu, som hållas öppna endast sommartiden, samt de vid norra stambanans fem serskilda stationer inom länet blifvit under perioden inrättade.

Af *Elektriska telegrafinrättningens* stationer äro inom länet belägne följande: Dalarö, Furusunds, Grisslehamns, Norrtelge, Sandhamns, Södertelge, Vaxholms och Öregrunds; hvarjemte under vissa tider af året hufvudstaden har telegrafförbindelser med Ulriksdal och Drottningholm. Bland dessa 10 stationer hafva Furusunds, Norrtelge, Sandhamns och Drottningholms under perioden tillkommit.

Stationer för den *Optiska telegrafen* äro Arholma, Dalarö, Elgsnabben, Furusund, Landsort, Nynäs, Ornö, Söderarm och Tjockö.

c) *Sjöfart och handel*. De hufvudsakliga uppgifterna härom torde inhemtas af bilagda tabellerna N:is 9 a och 9 b. Tab. N:o 9.

Om *sjöskador* vid länets kuster vinnes upplysning af nedanstående tabell:

	Strandade fartyg.			Bergade af egna besättningar.			Bergade med hjälp från land.			Totalt förolyckade.		
	Svenska.	Uländska.	Summa.	Svenska.	Uländska.	Summa.	Svenska.	Uländska.	Summa.	Svenska.	Uländska.	Summa.
År 1866	8	4	12	2	1	3	2	—	2	4	3	7
» 1867	15	8	23	—	2	2	11	2	13	4	4	8
» 1868	6	5	11	—	—	—	1	1	2	5	4	9
» 1869	11	4	15	2	1	3	6	1	7	3	2	5
» 1870	6	3	9	2	—	2	2	2	4	2	1	3

Bland skeppsredare inom Bro och Vätö jemte Väddö och Häfverö skeppslag samt Frösåkers härad är under perioden bildad en *förening för assurans mot sjöskador*, hvilken uppgifves hafva varit en kraftig driffjäder till skeppsfartens utveckling i orten. Närmare upplysning om föreningens verksamhet saknas likväl.

I fråga om *varubyten* och *gårdsfarihandeln* torde få återopas, hvad föregående berättelser innehålla.

Så kallade *handelsföreningar*, åsyftande att tillhandahålla befolkningen speceri- och matvaror till billigare pris, än som betingas i landthandelsbodarna, hafva till det fattigare folkets för-

Tab. Litt. B.

Bränvinsförsäljningen.

	Antal utminuteringsställen.		Antal utskänkningsställen.				Influtna minuterings- och utskänkningsavgifter			
	På landet.	I städerna.	På landet		I städerna		På landet.	I städerna.	Summa.	
			för hela året.	för kortare tid.	för hela året.	för kortare tid.				
År 1866	3	9	34	18	18	2	14,014,55	18,546,58	32,561,13	
» 1867	3	9	34	17	17	3	13,239,79	22,128,99	35,368,78	
» 1868	1	9	22	11	17	3	7,946,89	22,302,32	30,249,21	
» 1869	1	9	22	10	16	2	6,928,84	22,302,32	29,231,16	
» 1870	—	9	22	16	18	3	7,017,22	21,825,66	28,842,88	
							Summa	49,147,29	107,105,87	156,253,16

del verkat sedan 1869 uti Öster-Åkers socken och något längre tid vid Gustafsbergs fabrik.

Med *frimarknaderna* i länet är den förändring under perioden vidtagen, att Södertelge vintermarknad 1866 blifvit indragen och att Skärstads så väl sommar- som höstmarknad 1867 afskaffats, i stället hvarför en sommarmarknad vid Trästa tillkommit.

Såsom ofvan är nämndt, utgöra hufvudstaden och Uppsala de egentliga *afsättningsorterna* för länet, i hvars egna städer *torgförseln* är obetydlig och vissa dagar därför af allmogen icke

iakttages, oaktadt uppmaningar dertill tid efter annan från Magistraterna utgått.

Förhållandet med *bränvinsförsäljningen* framgår af den å föregående sida stående redogörelse tab. Litt. B. Tab. Litt. B.

Afgifterna äro författningsenligt fördelade mellan kommunerna, Hushållnings-Sällskapet och Landstinget; och hafva såsom förut kommunernas andelar allmänt nog, åtminstone på landet, blifvit använda för fattigvården. Den stora minskningen med 1868 uti såväl antal utskänkingsställen som afgiftsbelopp å landet härrör från Kongl. Djurgårdens förläggande till hufvudstaden.

5. Kameralförhållanden.

Tab. N:is 10 a och 10 b. Tabeller öfver dels *hemman och lägenheter* å landet dels äfven *jordområde och egendomar* i städerna, jemte taxeringsvärden derå, bifogas under tab. N:is 10 a och 10 b, den senare såväl specifik för hvarje stad som i sammandrag.

Under ifrågavarande period har ej något hemman blifvit ur ödesmål upptaget, och skattläggning af förut oskattlagd mark eller tiondesättning hafva ej heller egt rum. Fördelning af mantal emellan stamhemman och derifrån för alltid afsöndrade lägenheter af större omfång hafva i några få fall vidtagits; och viss årlig afgäld af jordafsöndringar, de flesta verkställda för all framtid, är fastställd för 63 serskilda lägenheter, till större delen belägna i hufvudstadens närhet.

Till skatte hafva blifvit försälda följande kronohemman och kronolägenhet, nemligen:

- år 1866 $\frac{1}{8}$ mantal Granbytorp i Össeby socken;
- » 1867 $\frac{3}{4}$ mantal rusthåll Näle i Vallentuna socken;
- » 1867 Gränja utjord i Ösma socken.

Med kronans egendomar har i öfrigt ingen annan märklig förändring inträffat, än att Vennegarns kungsgård om 10 mantal, belägna i S:t Olofs socken, efter att på grund af Riksdagsbeslut 1809 hafva varit till enskild man upplåten emot stadgad afgift af 166 Rdr 32 sk. banko om året, återfallit till kronans disposition och blifvit från midfastan 1870 utarrenderad emot ett årligt arrende af 3,600 kubikfot spannmål.

Häradsskrifvarebostället Tibble $\frac{3}{4}$ mantal i Husby Långhundra socken har blifvit till kronan indraget och för statsverkets räkning utarrenderadt från den 14 Mars 1868.

Tab. N:o 11. I fråga om *laga skiften* m. m. återopas bifogade tabell N:o II jemte derunder tecknade anmärkning.

Tab. N:o 12. Uti tabellen N:o 12, äfven bilagd, redogöres för *kronouppbörden*.

Länets *Landsting*, som förfogar öfver kurhuskassan, hvilken vid periodens början utgjorde 66,928 Rdr 22 öre men vid dess slut uppgick till belopp af 68,879 Rdr 4 öre, har af dess

ränta och de årligen inflytande kurhusmedlen, oberäknadt kurhuskostnaden, bestridt de hufvudsakliga utgifterna för sjukvården i länet, hvartill anslag beviljats

år 1866 med	Rdr 14,400.
» 1867 »	» 10,500.
» 1868 »	» 11,570.
» 1869 »	» 16,450.
» 1870 »	» 15,950.

Af de egentliga landstingsmedlen åter, hvilka, till hufvudsaklig del bestående af bränvinsminuterings- och utskänkingsafgifterna, vid periodens början utgjorde 10,293 Rdr 20 öre men vid dess slut nedgått till 5,145 Rdr 45 öre, har Landstinget beviljat anslag till fiskerinäringens befrämjande, till 1866 års allmänna industri-utställning, till uppbyggande af lasarett i Södertelge, till folkskoleväsendets befrämjande, till tolfte allmänna landbruksmötet, till uppmuntran af huslit och husslöjd, till utgifvande af en tidskrift för Landstingen samt till befrämjande af skarpskytteväsendet och Fosterländska Föreningens syften; och hafva utgifterna för dessa olika ändamål, jemte resepenningar till Landstingets ledamöter, till revisorer och till ledamöter uti tillsatta komitéer, aflöningar till tjänstemännen samt trycknings- med flere omkostnader, under de serskilda åren utgjort:

för år 1866	Rdr 5,092,76.
» » 1867	» 7,983,09.
» » 1868	» 8,464,00.
» » 1869	» 7,015,09.
» » 1870	» 6,879,21.

Först under periodens sista år har beslutats en *landstings-skatt*, hvilken debiterats med 4 öre på riksdalern af den efter II Art. i Bevillningsstadgan utgående bevilling för fastighet samt för inkomst af kapital och arbete; varande skatten afsedd att betäcka kostnaden för Landstingets sammanträden.

I saknad af erforderlig materiel för meddelande af en öfversigt öfver *städernas drätsel* och *öfriga kommuners finanser* kan någon sådan ej lemnas.

6. Politi.

Från nästan alla trakter i länet förspörjes, att *folkskoleväsendet* allt mera utvecklats och förbättrats i samma mån, insigter och nit hos lärare och lärarinnor, till följd af ändamålsenliga undervisningsanstalter för dessas bildande och tillfälle till uppmuntran genom belöningar, tilltagit. Till detta glädjande resultat anses äfven hafva bidragit dels folkskole-inspektörernas

verksamhet, dels ock det, möjligen häraf föranledda, större intresse för saken, hvilket skolstyrelserna och i synnerhet deras ordförande uppgifvas i allmänhet visa.

Af *undervisningsanstalter* och *tillämpningsskolor* finnas endast landtbruksskolan och fiskodlingsanstalten, för hvilka redogjorts här ofvan i tredje afdelningen, samt Vinklerska slöjd-

skolan i Turinge socken, hvarest under perioden fortfarande meddelats undervisning i hvarjehanda handverk, på senare tider förnämligast uti tillverkning af jordbruksredskap och möbler.

Prins Carls uppfostringsinrättning för vanvårdade barn från hufvudstaden är fortfarande förlagd till Gälön i Österhaninge socken.

Mälareprovinsernas enskilda bank och Hypoteks-förening äfvensom Upplands enskilda bank, hvilka *kreditanstalter* i föregående berättelser omförmälas, hafva under perioden fortsatt sin verksamhet; och torde det förtjena nämnas, att endast ett fåtal lagsökningar behöft af dessa penningeinträttningar anhängiggöras för utbekommande af deras fordringar inom länet.

Ränte- och kapital-försäkringsanstalten för Stockholms stad och län med flere provinser har under perioden vunnit ökad förtroende af länets innevånare.

Tab. N:o 13. Af de i sista berättelsen omförmälde sju *sparbanker* har den för Öster- och Vesterhaninge socknar år 1868 blifvit införlifvad med länets allmänna sparbank och den för Vermdö socken med periodens sista år slutat sin verksamhet, sedan delegarnes behållningar blifvit uttagna och insatta dels i läns-sparbanken och dels i Ränte- och kapital-försäkringsanstalten. Redogörelse för sparbankernas rörelse och ställning innefattas i bilagda med N:o 13 betecknade tabeller, den ena serskildt för läns-sparbanken och den andra för de öfriga. Förstnämnda tabell, om än, hvad klassifikationen af delegarnes behållning angår, inskränkt till allenast tre år, angifver dock siffran exakt. Då deremot de från Färentuna härads sparbank meddelade uppgifter synas vara ofullständiga, blifver här af följden, att uti sistnämnda tabell sammanhanget i kolumnerna 2—10 är i sin helhet störtdt.

Om länets Hushållnings-Sällskaps tillgöranden är redan nämnt i det föregående.

Angående *länets brandstodsbolags* verksamhet lemnas upplys-

Tab. Litt. C. ningar uti nedanstående tab. Litt. C.

Såsom i sista berättelsen antydes, räknas brandstodsåret från den 14 Mars; och afser alltså uppgiften tiden från den 14 Mars 1866 till den 14 Mars 1871.

Länna sockens brandstodsförening och brandförsäkringsbolaget för Lyhundra härad jemte Bro och Vätö samt Vaddö och Häfverö skeppslag finnas väl fortfarande, men för dessas verksamhet är Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ej i tillfälle att lemna någon redogörelse. Sedan inom området för sistnämnda förening under åren 1868 och 1869 flere eldsvådor af

större omfattning inträffat, så hafva ej få delegare utgått ur bolaget och försäkrat sin egendom i länets brandstodsbolag.

Beträffande *sockenmagasinerna* är att omnämna hufvudsakligen detsamma, som sista berättelsen innehåller. Endast från Långhundra fögderi, der ifrågavarande slags inträttningar allmänast förekomma, har redogörelse för deras fonder ingått; och angifver denna, att sammanlagda behållningen den 30 December 1870 utgjort 8,872,2 kubikfot råg, 10,732,7 kubikfot korn och 27,733,29 Rdr i penningkapital.

Länets *sjukvårdsanstalter* utgöras af kurhuset, som är gemensamt för staden och länet, och der 33 platser finnas för detta senare, Kongl. Serafimer-lasarettet, der enligt kontrakt för länets räkning under hela perioden tillhandahållits 30 ordinarie sängplatser, utom de 2, hvilka underhållas med afkastningen af den så kallade Vattringska donationsfonden, 12,000 Rdr, Norrtelge lasarett med 26 platser, Östhammars lasarett med 12 platser, Södertelge lasarett med 20 platser och Löwenströmska lasarettet i Hammarby socken med 16 platser; hvarförutom å Serafimer-lasarettet vid behof emottagits så många sjuke från länet, som utrymmet medgifvit, mot bestämd daglig afgift af 75 öre för hvarje begagnad extra plats. Af nu uppräknade sjukvårdsanstalter hafva under perioden tillkommit lasarettet i Östhammar, som öppnades den 1 Oktober 1867 och lasarettet i Södertelge som började sin verksamhet den 1 Januari 1869.

Såsom ersättning för de 30 ordinarie sängplatserna å Serafimer-lasarettet jemte der intagna sjukas vård och underhåll har dess Direktion årligen uppburit dels det från Kongl. Serafimer Ordens Gillet för länets sjukvård utgående bidrag af 2,400 Rdr dels ock af kurhusmedlen ett belopp af 5,100 eller tillsammans 7,500 Rdr.

Löwenströmska lasarettet har tillkommit genom donation, af hvilkens afkomst det också väsentligen underhålls.

Kostnaden för de öfriga sjukvårdsanstalterna bestrides dels af kurhusafgiften, dels af räntor å kurhusfonden, hvilkens behållning är i det föregående angifven, dels af donations- och bötesmedel samt dels af legosängsavgifter, hvilka under perioden utgått med 12 öre för fattiga personer, för hvilka kommunerne erlägga betalningen med 40 öre för tjenare och burgna jordtorpare samt med 50 öre å 1 Rdr, efter vederbörande direktions bepröfvande, allt per dag, för bemedlade personer.

Kurhusafgiften har under hela perioden debiterats med 25 öre för hvarje mantalsskrifven person.

Tab. Litt. C.

Uppgift om länets brandstods-bolag.

	Försäkringsbelopp.		Ansvarighetsbelopp.		Utbetalda brandskadeersättningsbelopp.			Utdebiterade belopp i öre för hvarje 100 Rdrs ansvarighetsbelopp.	
	Rdr Rmt.		Rdr Rmt.		Rdr Rmt.			för byggnader.	för lösören.
	för byggnader.	för lösören.	för byggnader.	för lösören.	för byggnader.	för lösören.	Summa.		
Ar 1866.....	27,413,940	19,270,830	30,295,740	20,914,580	7,133,20	7,236,88	14,370,08	5	10
» 1867.....	27,953,430	19,349,760	31,321,710	21,279,730	9,328,60	9,205,22	18,533,82	6	7
» 1868.....	28,816,710	19,938,270	31,946,190	21,497,570	29,974,95	14,076,62	44,051,57	11	10
» 1869.....	30,194,660	21,035,760	33,660,210	23,013,920	14,647,80	17,305,26	31,953,06	6	10
» 1870.....	31,206,870	21,369,520	34,806,020	23,343,070	40,751,45	20,694,89	61,446,34	14	10

Öfver i medeltal begagnade sängplatser äfvensom öfver kostnaden vid de serskilda sjukvårdsanstalterna lemnas, i enlighet med journaler och räkenskaper, öfversigt uti nedanstående tab.

Tab. Litt. D. Litt. D.

Läkarestaten utgjordes vid periodens slut af fem provinsialläkare, en provinsialkirurg, två stadsläkare, den ene i Norrtelge och den andre i Södertelge, begge derjemte lasarettsläkare i samma städer och den sistnämnde äfven distriktsläkare i Öknebo härad, en lasarettsläkare i Östhammar och en i Hammarby samt tre distriktsläkare, nemligen å Vermdö, i Botkyrka och vid Forssmark; varande distriktsläkarebeställningen i Utö och i Össeby Garn vid periodens slut obesatta. Härförutom hafva praktiserande militärläkare funnits stationerade i Sigtuna, i Vaxholm och vid Drottningholm.

Förutom en läns- och en distriktsdjurläkare hafva under perioden två squadronshästläkare och tre andre djurläkare inom länet praktiserat.

Barmorskor finnas antagna för de aldra flesta aflänets socknar.

Apotek voro vid periodens slut inrättade i städerna, undantagandes Öregrund, samt dessutom vid Drottningholm, i Sotholm och i Hammarby.

Någon egentlig helsobrunn finnes ej i länet, hvaremot sex badanstalter eller desamma, som i föregående berättelser omförmlas, äro att tillgå.

Beträffande slutligen *fattigvården*, bifogas den efter fastställt formulär upprättade tab. N:o 14. Af samma anledning, som tillförene återopats, angifva dock de i tabellen förekommande siffror icke fullt tillförlitligt det verkliga förhållandet.

Tab. Litt. D. Upptagna sängar och bestridda kostnader vid sjukvårdsanstalterna.

	Kurhuset.		Serafimerlasarettet.		Norrtelge lasarett.		Östhammars lasarett.		Södertelge lasarett.		Löwenströmska lasarettet.	
	I medeltal upptagna sängplatser.	Omkostnader. Rdr Rmt.	I medeltal upptagna sängplatser.	Omkostnader. Rdr Rmt.	I medeltal upptagna sängplatser.	Omkostnader. Rdr Rmt.	I medeltal upptagna sängplatser.	Omkostnader. Rdr Rmt.	I medeltal upptagna sängplatser.	Omkostnader. Rdr Rmt.	I medeltal upptagna sängplatser.	Omkostnader. Rdr Rmt.
År 1866	21,2	5,596	29,9	8,556	12,2	4,533	—	—	—	—	7,4	3,797
» 1867.....	28,3	7,458	35,0	8,901	14,2	4,948	2,7	539	—	—	6,8	3,683
» 1868.....	28,0	7,367	35,9	10,113	14,8	5,421	7,7	2,828	—	—	8,4	4,437
» 1869.....	23,8	6,265	29,7	8,728	12,4	4,652	5,2	2,627	9,4	4,036	8,9	4,812
» 1870.....	28,7	7,552	34,0	9,011	13,4	4,509	6,9	3,165	10,0	4,439	7,7	4,240

Stockholm å Landskansliet den 21 December 1871.

W. STRÅLE.

Sten Drakenberg.

I. Törneblad.

Tab. N:o 1.
FOLKMÄNGD.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
	Den 31 December enligt husförhörlängderna.			Enligt de mantalslängder, som upprättats vid slutet af motstående år.							Enligt årets mönsterrollor approberade beväringss-pligtige.
				Hela folkmängden af			Deraf frie från mantalspenningar.			Utskrifningsmanskap.	
	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.		
Å landsbygden.											
År 1866.....	60,495	63,462	123,957	59,788	62,865	122,653	26,042	28,801	54,843	4,543	586
» 1867.....	60,972	63,596	124,568	60,046	63,184	123,230	26,296	29,423	55,719	4,167	547
» 1868.....	60,480	63,409	123,889	60,362	63,279	123,641	26,608	29,627	56,230	3,937	603
» 1869.....	60,781	63,896	124,677	60,393	63,653	124,046	26,668	29,843	56,511	3,900	595
» 1870.....	60,729	63,985	124,714	60,787	64,059	124,846	26,891	29,964	56,855	4,294	604
I städerna.											
<i>Södertelge.</i>											
År 1866.....	983	1,115	2,098	949	1,059	2,008	404	468	872	69	10
» 1867.....	981	1,124	2,105	961	1,086	2,047	405	470	875	84	11
» 1868.....	986	1,124	2,110	922	1,068	1,990	404	480	884	70	12
» 1869.....	1,016	1,159	2,175	966	1,129	2,095	416	489	905	67	8
» 1870.....	997	1,153	2,150	973	1,144	2,117	415	466	881	66	7
<i>Norrteige.</i>											
År 1866.....	589	753	1,342	614	736	1,350	257	258	515	42	6
» 1867.....	603	765	1,368	605	737	1,342	255	272	527	44	13
» 1868.....	610	775	1,385	611	746	1,357	261	285	546	37	6
» 1869.....	618	777	1,395	625	766	1,391	276	297	573	36	5
» 1870.....	635	769	1,404	622	762	1,384	276	304	580	40	9
<i>Sigtuna.</i>											
År 1866.....	241	263	504	244	259	503	96	93	189	20	5
» 1867.....	249	276	525	244	269	513	97	108	205	23	1
» 1868.....	235	251	489	254	280	534	102	116	218	19	1
» 1869.....	240	258	498	230	263	493	85	112	197	12	3
» 1870.....	228	259	487	239	257	496	94	102	196	13	4
<i>Östhammar.</i>											
År 1866.....	282	321	603	278	325	603	116	127	243	4	1
» 1867.....	279	334	613	276	336	612	118	136	254	4	1
» 1868.....	279	330	609	278	336	614	120	126	246	5	2
» 1869.....	275	347	622	285	349	634	125	133	258	3	3
» 1870.....	282	355	637	284	359	643	131	143	274	4	1
<i>Öregrund.</i>											
År 1866.....	307	405	712	314	404	718	125	148	273	5	—
» 1867.....	312	422	734	322	419	741	129	152	281	5	2
» 1868.....	316	426	742	326	426	752	130	164	294	7	1
» 1869.....	334	426	760	334	424	758	135	160	295	8	—
» 1870.....	344	420	764	349	420	769	145	156	301	4	—
<i>Vaxholm (med garnison).*)</i>											
År 1866.....	559	459	1,018	565	461	1,026	344	198	542	10	5
» 1867.....	573	485	1,058	577	485	1,062	341	209	550	10	6
» 1868.....	589	499	1,088	594	503	1,097	355	209	564	7	9
» 1869.....	688	590	1,278	692	599	1,291	443	275	718	8	4
» 1870.....	591	497	1,088	877	507	1,384	615	203	818	5	5
Summa för länets samtliga städer år 1870	3,077	3,453	6,530	3,314	3,449	6,793	1,676	1,374	3,050	132	26
Summa i hela länet år 1870	63,806	67,438	131,244	64,131	67,508	131,639	28,567	31,338	59,905	4,426	630

*) Uti mantalskrifna folkmängden för Vaxholm ingår utom garnison äfven kronoarbetaresmanskap.

För tabb. N:is 2 och 3 om JORDBRUK och BOSKAPSSKÖTSEL hänvisas till de i texten lemnade upplysningarna.

Tab. N:o 4.
SKOGSHUSHÅLLNING.

1.	2.	3.	4.	5.	6.
Serskilda slag af skogar m. m.	Areal vid pe- riodens slut.	Till ordnad skogshushåll- ning indelade.	Afverkningsbelopp		
			År.	utfördt i	
Qvadratref.	quantitet. Kubikfot.	penningvärde. R:dr R:mt.			
1) Kongl. Maj:t och Kronan omedelbart tillhöriga och under Dess disposition stående:			1866		
Kungsgårdar, kungsladugårdar, kronosäterin m. fl. 24,864			1867		
Utarrenderade hemman och lägenheter 10,584	35,448		1868		
			1869		
			1870		
2) Boställens, kyrkans, läroverks och fromma stiftelsers:			1866		
Civila 14,649,6	14,649,6	circa 4,000	1867		
Militie 26,779,2	26,779,2	» 1,600	1868		
Ecklesiastika 79,452,8	79,452,8	» 16,000	1869		
Ad pios usus 44,996,0	44,996,0		1870		
	165,877,6				
3) Härads-allmänningar 7 stycken:			1866	99,446	3,977,84
3 st. till Långhundra.....			1867	125,038	5,001,52
2 » » Erlinghundra.....	29,478	29,478	1868	133,372	5,334,88
1 » » Seminghundra.....			1869	112,822	4,512,88
1 » » Sollentuna.....			1870	129,564	5,182,56
					600,242

Tab. N:o 5.
DÖDADE ROFDJUR.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
År.	Björnar.	Vargar.	Lodjur.	Jerfvar.	Räfvar.	Örnar och Ufvar.	Hökar.	Beloppet af utbetald be- löning. R:dr R:mt.
1866.....	—	—	1	—	563	245	1,617	5,683
1867.....	—	—	4	—	589	234	1,128	4,822
1868.....	—	—	—	—	728	251	1,045	5,027
1869.....	—	2	—	—	591	119	532	3,244
1870.....	—	1	3	1	25	—	20	110
Summa	—	3	8	1	2,496	649	4,342	18,886

Tab. N:o 6.
AF ROFDJUR DÖDADE HUSDJUR.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
År.	Hästar.	Nötkrea- tur.	Får.	Getter.	Svin.	Fjäderfå.	Skadan beräk- nad i pen- ningvärde. R:dr R:mt.
1866.....	—	—	12	—	—	255	276,50
1867.....	—	—	6	—	—	266	221,00
1868.....	—	—	17	—	—	236	363,50
1869.....	—	—	58	—	—	293	567,50
1870.....	—	—	16	—	—	306	372,50
Summa	—	—	109	—	—	1,406	1,801,00

Tab. No 7 a.

GRUFVOR, BERGVERK, BRUK, FABRIKER OCH MANUFAKTUR-INRÄTTNINGAR ÅR 1870.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	
	Antal Fabriker.	Drifkraft, bestående af	Änka eller varmluftvatten.	Kreatur.	Änka eller varmluftvatten.	beräknade maskiner och redskap.	Antal begagnade maskiner och redskap.	Egare eller innehafvare.	Arbetare									Serskilda slag af tillverkning.	Tillverkningsvärde.	Barnens eller innelärfvarens bevilning i och för rörelsen.		
									Ej begagnade i gång.	Egare eller innehafvare.	öfver 18 år.			under 18 år.			Summa.				R:dr R:mt.	R:dr R:mt.
											vid fabriken man-tals-skrifne.	vid fabriken ej man-tals-skrifne.	under 18 år.	m.	q.	m.						
Under året.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.
1. Å Landsbygden.																						
<i>a) Inrättningar, tillhörande Svenskar.</i>																						
Beck- och Kimröksfabrik	1						11		2		1	2	2	2					7	623 tunnor beck, 137 tunnor becolja, 420 t kimrök	11,972	92,50
Bomullsväfnadsfabrik		1						1														
Fotogénfabrik		1							1													
Färgerin	1	1					2	2													500	
Garverin	7	1					70	7			3	9	1	7					20	14,475 stycken hudar och skinn	15,178,50	51
Gjuterin	1		1		30		11	1				15		2					17	1,600 centner gjutgods	16,500	12
Grufvor (jernmalms-)	9	9	3	1	6	93	1	1	7	9	205			80					344	549,930 centner jernmalm	236,020,25	341,50
Hartsfabrik	1			1	3		3	1						2							2,050	22,66
Hästoljefabrik		1					1	1														
Hästskofabrik		1					1	1														
Jernbruk	5		14				5			18	89								124	54,799 centner stångjern, 726 centner spiksmide	743,514	1,883,75
Kalkbruk	1						1			1	12	11		2					26	200,000 kubikfot kalk	200,000	10
Kalkstensbrott	1	1					1							4					4	20,000 centner kalksten	1,400	1
Kemiska fabriker	1	1		1			1				2								2	23,075 t ammoniak	18,460	25
Klädesfabriker	1	1		1	30	165	1	1	9					285	104				398	285,352 fot yllevor	642,674,74	423,50
Klädesvalk	1		1				3	1		1	1										150	
Ler- och Stenkärlfabrik	1						1	1						1					1	415 stycken kakelugnar och lerkärl	380	
Makaronifabrik	1						1	1			1		1	3					5		465	1
Masugnar	3	1	3	1	70	4	3	1	4	98			10		10				122	58,245 centner tackjern	228,337	306
Mekanisk fabrik	1	1					1															3
Nitroglycerinfabriker	1	1					4		2	1	1		33	25					60	12,000 t dynamit	15,000	223,75
Pappersbruk	5	2	123	49	193	31	1	2	4	135	85				77	45			346		491,138,48	234,04
Porslinsfabrik	1		1	1	54	76			1	154	103	18			25	25			326		507,176,71	336,50
Porterfabrik		1		1	10				1													4
Prässlästfabriker	1	3		1	10	1	2				1									25,000 t prässläst	10,000	15
Spik- och Manufakturmedja	1		2		7	5	1		1	5									7	123,677 stycken spik m. m.	1,918	1,87
Spinneri	1			1	2	4	1			5									5	7,500 t garn	900	9
Sprittfabrik	1			1	20	5		1	1	5	3	5							14	1,000,000 kannor spirituosa	1,300,000	250
Stearinljusfabrik	1			1	5		1		1		1	9	19						30	356,000 t ljus	231,400	50
Stärkelsefabriker		2																				
Sämskstamp		1		1	16				1													
Tegelbruk	26	25	79	3	1	53	44	41	7	3	12	121	39	124	10	33	2	341	4,389,513 stycken tegel	106,209	286,33	
Tändsticksfabrik	1						3	1			1	1		3	5	15	4	29	632,668 stycken askar	7,592		
Ölbryggerin	2	1	1				4	1			1	2		2				5	27,500 kannor öl	2,548,33	13,90	
Summa	76	54	84	152	66	598	453	80	7	23	69	863	246	590	166	228	76	2,238		4,791,484,01	4,097,30	
<i>b) Inrättningar, tillhörande Utländingar.</i>																						
Koksfabrik	1						10		1		1	1		4				6	15,000 centner koks	15,000	20	
Teknisk fabrik	1		1		3		2	1					1	1	5			7	2,000,000 st. tändrör m. m.	16,000	10	
Summa	2		1		3		12	1	1		1	1	1	5	5			13		31,000	30	

Tab. No 7 a.

GRUFVOR, BERGVERK, BRUK, FABRIKER OCH MANUFAKTUR-INRÄTTNINGAR ÅR 1870.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.			
Serskilda slag af inrättningar.	Antal Fabriker.	ej begagnade i gång.	Drifkraft, bestående af			Antal begagnade maskiner och redskap.	Egare eller innehafvare.	Egare eller innehafvare.			Arbetare						Summa.	Serskilda slag af tillverkning.	Tillverkningsvärde.		Egarens eller innehafvarens bevilning i och för rörelsen.			
			vatten.	ång eller varmluft.	beräknade hästkrafter.			Ensam egare eller innehafvare.	Bolag.	öfver 18 år.		under 18 år.		Mästare.	vid fabriken man- tals- skrifne.	vid fabriken ej man- tals- skrifne.			under 18 år.	R:dr		R:mt.	R:dr	R:mt.
										m.	q.	m.	q.											
2. I Städerna.																								
Färgerin	6	—	1	—	—	1	30	5	—	1	—	8	—	—	—	—	—	—	8	—	7,050	52		
Galvanoplastisk fabrik	1	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	—	4,565	7		
Garfverin	8	1	3	—	—	3	100	9	—	—	—	16	—	6	—	—	5	—	27	{ 22,500 ₣ smorläder, 25,800 ₣ sulläder, 7,450 ₣ skinn	75,475	101		
Kakelfabrik	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	{ 20 stycken kakelugnar, 500 stycken käril	780	18		
Mekanisk (för trä- och metallarbeten) fabrik	1	—	—	—	1	12	25	—	—	1	1	—	—	90	—	—	—	—	91	—	273,366	40		
Metallfabriker	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	3	—	—	2	—	6	—	2,350	10		
Oljefabrik	1	—	—	—	1	20	10	—	—	1	1	2	—	19	—	—	—	—	22	{ 279,504 kannor fotogén m. m., 20,534 ₣ parafin	274,341,35	30		
Stenkärlfabriker	6	—	—	—	—	—	13	5	1	—	—	6	—	4	—	—	2	—	12	—	3,100	30		
Ur- (för reparation af ur) fabriker.	5	—	—	—	—	—	2	5	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	4	—	1,030	17		
Summa	31	1	4	—	2	36	184	28	1	3	2	37	—	124	5	9	—	—	177	—	642,057,35	305		
Summa Summarum	109	55	88	153	68	637	649	109	8	27	72	901	247	719	176	237	76	2,428	—	—	5,464,541,36	4,432,30		

Tab. N:o 7 b.

HANDTVERKERIN ÅR 1870.

1.					2.					3.				
Handtvverkare, som med biträde af annan än hustru och hemmavarande barn till salu tillverkat handtverksarbeten eller såsom yrke utöfvat annan handtering.					Handtvverkare eller idkare.					Antal arbetare.				
					m.					q.				
					R.dr					R.mt.				
Å landsbygden.														
Bagare	16	2	22	2	57									
Bokbindare	1	—	1	—	1									
Byggmästare	5	—	5	—	12,25									
Fiskare	2	—	2	—	1									
Garfvare	5	—	11	—	36									
Hofslagare	1	—	3	—	4									
Kakelugnsmakare	2	—	3	—	—									
Kopparslagare	2	—	2	—	2									
Korgmakare	2	—	2	—	—									
Körsnär	1	—	1	—	—									
Murare	10	—	3	—	9									
Målare	3	—	3	—	—									
Skeppsbyggmästare	1	—	3	—	10									
Skomakare	127	2	147	2	80,50									
Skräddare	83	—	92	—	57,50									
Slagtare	19	2	22	—	42,50									
Smeder	38	—	43	—	59									
Snickare	13	—	16	—	15,50									
Stenhuggare	2	—	8	—	8									
Svarfvare	1	—	1	—	—									
Summa	334	6	390	4	398,25									
I städerna.														
Bagare	12	2	21	1	88									
Bleckslagare	4	—	6	—	15									
Bokbindare	1	—	1	—	3									
Bryggare	3	—	4	1	6									
Garfvare	5	1	19	—	122									
Gelbgjutare	1	—	3	—	2									
Guldsmeder	4	1	6	—	17									
Handskmakare	1	—	1	—	1									
Hattmakare	1	—	1	—	4									
Kakelugnsmakare	2	1	3	—	5									
Karduansmakare	2	—	3	—	14									
Kopparslagare	7	—	11	—	53									
Målare	5	—	10	—	16									
Repslagare	4	—	21	—	59									
Sadelmakare	3	—	6	—	12									
Skomakare	11	—	13	—	41,50									
Skräddare	5	—	8	—	23									
Smeder	3	—	3	—	11									
Snickare	7	—	9	—	16									
Socketbagare	2	—	1	1	10									
Svarfvare	4	—	5	—	12									
Urmakare	1	—	1	—	3									
Vagnmakare	1	—	2	—	1									
Summa	89	5	155	3	534,50									
Summa för hela länet	423	11	548	7	932,75									

Anm. Vid sammandragets upprättande äro derur uteslutne de uti Magistraternas uppgifter oriktigt upptagne handtvverkare, hvilka enligt samma uppgifter ej haft någon arbetare hos sig anställd.

Tab. N:o 8.

ALLMÄNNA VÄGAR, GÄSTGIFVERIN OCH SKJUTSNING.

1.	2.				3.				10.	11.			12.		13.		
	L ä n g d i m i l									Gästgifveriens antal vid periodens slut.	Antal hästar, utgångne			till kungs- och krono-skjuts.	till gäst-gifveris-skjuts.		
	af hvarje lade, med motständer försedda vägar				af fulländade och afsynade nya vägar						af omlagda eller betydligt förbättrade vägsträckor		af stats-medel.			af kom-munernas medel.	af stats-medel.
Serskilda slag af vägar.	af hvarje lade, med motständer försedda vägar				af fulländade och afsynade nya vägar				af omlagda eller betydligt förbättrade vägsträckor		af stats-medel.	af kom-munernas medel.		af stats-medel.	af kom-munernas medel.		
	vid periodens slut.				under perioden.												
Allmänna landsvägar	63,25	63,25	—	0,25	—	—	—	3,000	Utgjord in natura.	38	1866	921	19,383				
Häradsvägar	75,84	68,22	0,44	1,93	—	—	—	4,980		16	1867	328	15,749				
Socknevägar	62,72	18,75	—	—	—	—	—	—		4	1868	284	11,629				
I städer	—	—	—	—	—	—	—	—		6	1869	312	10,505				
Summa	201,81	150,22	0,44	2,18	—	—	3,000	4,980		64		2,106	67,276				
Deraf med skjutsentreprenad	—	—	—	—	—	—	—	—		55		69,382	—				

Anm. Tabellen visar en tillökning af mer än 5 mil allmän landsväg mot den i förra berättelsen uppgifna längden. Huruvida detta härrör af felaktiga uppgifter nu eller förut, kan här ej kontrolleras.

Tab. N:o 9 a.
SJÖFART, ÅR 1870.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	
	Fartyg och båtar öfver 3 nyläster, begagnade till utrikes sjöfart.							Fartyg och båtar öfver 3 nyläster, begagnade till inrikes sjöfart.							Summa under året begagnade fartyg och båtar öfver 3 nyläster.							
	Seglande.		Med ångmaskin försedda.			Besättning.		Seglande.		Med ångmaskin försedda.			Besättning.		Seglande.		Med ångmaskin försedda.			Besättning.		
	Antal.	Lästetal.	Antal.	Lästetal.	Hästkraft.	Skeppare.	Sjöfolk.	Antal.	Lästetal.	Antal.	Lästetal.	Hästkraft.	Skeppare.	Sjöfolk.	Antal.	Lästetal.	Antal.	Lästetal.	Hästkraft.	Skeppare.	Sjöfolk.	
Å landsbygden	72	4,213,50	—	—	—	72	401	303	3,096,77	5	—	49	309	498	375	7,310,27	5	—	49	381	899	
I städerna.																						
Södertelge.....	—	—	—	—	—	—	—	6	83,50	—	—	—	6	6	6	83,50	—	—	—	—	6	6
Norrtelge.....	2	133,50	—	—	—	2	16	3	53	—	—	—	4	13	5	180,50	—	—	—	—	6	29
Öregrund.....	3	112,50	—	—	—	1	40	6	138	—	—	—	19	29	9	250,50	—	—	—	—	20	69
Östhammar.....	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	1	7	—	—	—	—	—	—	1	13
Vaxholm.....	—	—	—	—	—	—	—	3	44	—	—	—	Ej uppgifna		3	44	—	—	—	—	—	—
Sigtuna.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa för städerna	5	246	—	—	—	3	62	18	318,50	—	—	—	30	55	23	564,50	—	—	—	—	33	117
Summa för hela länet	77	4,459,50	—	—	—	75	463	321	3,415,27	5	—	49	339	553	398	7,874,77	5	—	49	414	1,016	

Tab. N:o 9 b.
HANDLANDE, ÅR 1870.

1.	2.	3.	4.	5.	6.
	Handlande.		Betjening.		Bevilling i och för rörelsen.
	m.	q.	m.	q.	R:dr R:mt.
Å landsbygden.					
a) De, som idka grosshandel eller försälja varor i bod eller från annat upplagsställe	139	33	49	4	742,87
b) De, som utom den ort, der de äro bosatte, sjelfve eller genom andra kringföra eller annorlunda än å marknad till salu utbjuda varor.....	1	1	—	—	1
Summa	140	34	49	4	743,87
I städerna.					
De, som idka grosshandel eller försäljning af varor i bod eller från annat upplagsställe	49	13	51	6	957,50
Summa i hela länet	189	47	100	10	1,701,37

Tab. N:o 10 a.

HEMMAN OCH JORDLÄGENHETER M. M. Å LANDSBYGDEN.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Hemman och jordlägenheter af alla slag, efter olika natur vid femårsperiodens slut.	H e m m a n .			A n t a l				Taxeringsvärde sista året. R:dr R:mt.
	Mantal.		Brukningsdelar.	jordtorp.	ryttare-, soldat- och båtsmans-torp.	backstugor.	andra lägenheter.	
	oförmedlade.	nuvarande.						
A) Krono-egendomar.								
1) Under allmän disposition.								
a) Kungs- och kungsladugårdar.....	54 $\frac{3}{8}$	50 $\frac{1}{2}$	25	30	—	27	—	2,944,800
b) Säterin.....	9 $\frac{1}{2}$	9 $\frac{1}{8}$	3	5	—	—	—	126,000
c) Hemman.....	122 $\frac{1}{2}$	95 $\frac{3}{8}$	127	26	25	105	6	1,747,300
d) Boställen.....	212 $\frac{1}{2}$	179 $\frac{1}{8}$	198	116	—	—	38	2,998,600
e) Jordlägenheter.....	—	—	—	123	—	72	143	1,038,500
f) Fiskerin.....	—	—	—	—	—	—	1	—
g) Verk och inrättningar.....	—	—	—	—	—	—	16 $\frac{1}{2}$	383,700
2) Under enskild disposition.								
a) Säterin.....	4 $\frac{1}{2}$	4	6	10	2	9	—	90,300
b) Hemman.....	1	1	1	—	—	—	—	22,500
c) Jordlägenheter.....	—	—	—	—	—	—	30	22,200
d) Fiskerin.....	—	—	—	—	—	—	1	400
e) Verk och inrättningar.....	—	—	—	—	—	—	49	39,500
B) Skatte-egendomar.								
a) Boställen.....	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	2	—	—	—	—	11,000
b) Säterin.....	107 $\frac{3}{4}$	97 $\frac{1}{2}$	54	405	475	682	—	2,029,948
c) Hemman.....	1,626 $\frac{7}{8}$	1,363 $\frac{1}{2}$	2,852	—	—	—	—	23,561,009
d) Jordlägenheter.....	—	—	—	197	158	278	350	453,970
e) Fiskerin.....	—	—	—	—	—	—	16	10,700
f) Verk och inrättningar.....	—	—	—	—	—	—	190	798,200
C) Frälse-egendomar.								
a) Boställen.....	3	2 $\frac{1}{4}$	5	—	—	—	—	44,000
b) Säterin och ladugårdar.....	596	567 $\frac{1}{2}$	348	—	—	—	—	17,765,492
c) Rå- och Rörshemman.....	83 $\frac{1}{2}$	62 $\frac{1}{2}$	119	874	155	473	—	1,112,803
d) Hemman.....	1,907 $\frac{1}{4}$	1,619 $\frac{1}{8}$	3,052	—	—	—	—	31,289,600
e) Jordlägenheter.....	—	—	—	1,662	262	649	695	1,795,438
f) Fiskerin.....	—	—	—	—	—	—	14	7,700
g) Verk och inrättningar.....	—	—	—	—	—	—	311 $\frac{1}{2}$	2,534,600
Summa	4,731 $\frac{1}{8}$	4,053 $\frac{1}{16}$	6,792	3,448	1,077	2,295	1,861	90,828,260

Tab. N:o 10 b.

JORDOMRÅDE OCH EGENDOMAR I STÄDERNA, ÅR 1870.

1.	2. 3.		4.	5. 6. 7. 8. 9. 10.						11. 12. 13.			
	Tomter.			Antal nybygda bo- nighus.	Jordar och lägenheter.						Taxeringsvärde i R.dr R.mt.		
	Antal				Åker.	Äng.	Skog.	Betesmark m. m.	Summa jordareal.	Nuva- rande mantal.	Af hus och tomter.	Af jordar.	Summa.
	be- bygda.	obe- bygda.											
Södertelge.													
År 1866	217 $\frac{1}{2}$	79 $\frac{1}{2}$	2	1,832,78	2,158,51	8,180,28	12,171,57	11 $\frac{3}{4}$	1,818,000	212,500	2,030,500		
» 1867	218 $\frac{1}{2}$	78 $\frac{1}{2}$	1	1,832,78	2,158,51	8,180,28	12,171,57	11 $\frac{3}{4}$	1,819,200	212,500	2,031,700		
» 1868	220 $\frac{1}{2}$	76 $\frac{1}{2}$	2	1,832,78	2,158,51	8,180,28	12,171,57	11 $\frac{3}{4}$	1,862,000	212,500	2,074,500		
» 1869	221 $\frac{1}{2}$	75 $\frac{1}{2}$	1	1,832,78	2,158,51	8,180,28	12,171,57	11 $\frac{3}{4}$	1,842,300	212,500	2,054,800		
» 1870	222 $\frac{1}{2}$	74 $\frac{1}{2}$	1	1,832,78	2,158,51	8,180,28	12,171,57	11 $\frac{3}{4}$	1,834,000	212,500	2,046,500		
Norrtelege.													
År 1866	163 $\frac{1}{2}$	4	1	1,278,98	956,15	—	2,261,35	4,496,48	6 $\frac{1}{2}$	734,980	81,700	816,680	
» 1867	163 $\frac{1}{2}$	4	—	1,278,98	956,15	—	2,261,35	4,496,48	6 $\frac{1}{2}$	734,320	81,700	816,020	
» 1868	164 $\frac{1}{2}$	3	1	1,278,98	956,15	—	2,261,35	4,496,48	6 $\frac{1}{2}$	736,620	81,700	818,320	
» 1869	164 $\frac{1}{2}$	3	—	1,278,98	956,15	—	2,261,35	4,496,48	6 $\frac{1}{2}$	730,220	81,700	811,920	
» 1870	165 $\frac{1}{2}$	2	1	1,278,98	956,15	—	2,261,35	4,496,48	6 $\frac{1}{2}$	741,820	81,500	823,320	
Sigtuna.													
År 1866	76	6	2	1,231	376	4,431	—	6,038	5 $\frac{1}{2}$	197,760	81,930	279,690	
» 1867	78	4	2	1,231	376	4,431	—	6,038	5 $\frac{1}{2}$	208,560	82,380	290,940	
» 1868	78	4	—	1,231	376	4,431	—	6,038	5 $\frac{1}{2}$	211,060	82,380	293,440	
» 1869	78	4	1	1,231	376	4,431	—	6,038	5 $\frac{1}{2}$	197,640	82,380	280,020	
» 1870	78	4	1	1,231	376	4,431	—	6,038	5 $\frac{1}{2}$	203,910	83,100	287,010	
Vaxholm.													
År 1866	206	55	—	127	132	1,150	—	1,409	1	372,615	28,400	401,015	
» 1867	206	55	1	127	132	1,150	—	1,409	1	399,015	28,600	427,615	
» 1868	207	54	2	127	132	1,150	—	1,409	1	406,595	28,600	435,195	
» 1869	208	53	4	127	132	1,150	—	1,409	1	423,065	28,600	451,665	
» 1870	209	52	4	127	132	1,150	—	1,409	1	439,340	28,000	467,340	
Öregrund.													
År 1866	138	70	1	134,40	1,187,20	3,315,20	—	4,636,80	4 $\frac{1}{2}$	188,490	92,888	281,378	
» 1867	138	70	1	134,40	1,187,20	3,315,20	—	4,636,80	4 $\frac{1}{2}$	195,806	94,019	289,825	
» 1868	138	70	1	134,40	1,187,20	3,315,20	—	4,636,80	4 $\frac{1}{2}$	195,795	94,908	290,703	
» 1869	139	70	2	134,40	1,187,20	3,315,20	—	4,636,80	4 $\frac{1}{2}$	198,700	96,333	295,033	
» 1870	139	70	1	134,40	1,187,20	3,315,20	—	4,636,80	4 $\frac{1}{2}$	200,780	98,245	299,025	
Östhammar.													
År 1866	110	40	—	—	—	—	—	—	—	287,250	—	287,250	
» 1867	110	40	—	—	—	—	—	—	—	301,650	—	301,650	
» 1868	110	40	—	—	—	—	—	—	—	307,030	—	307,030	
» 1869	110	40	—	—	—	—	—	—	—	307,170	—	307,170	
» 1870	111	39	1	—	—	—	—	—	—	308,250	—	308,250	
I hela länet.													
År 1866	910 $\frac{1}{2}$	254 $\frac{1}{2}$	6	4,604,16	4,809,86	19,337,83	—	28,751,85	29	3,599,095	497,418	4,096,513	
» 1867	913 $\frac{1}{2}$	251 $\frac{1}{2}$	5	4,604,16	4,809,86	19,337,83	—	28,751,85	29	3,658,551	499,199	4,157,750	
» 1868	917 $\frac{1}{2}$	247 $\frac{1}{2}$	6	4,604,16	4,809,86	19,337,83	—	28,751,85	29	3,719,100	500,088	4,219,188	
» 1869	920 $\frac{1}{2}$	245 $\frac{1}{2}$	8	4,604,16	4,809,86	19,337,83	—	28,751,85	29	3,699,095	501,513	4,200,608	
» 1870	924 $\frac{1}{2}$	241 $\frac{1}{2}$	9	4,604,16	4,809,86	19,337,83	—	28,751,85	29	3,728,100	503,345	4,231,445	

Anm. Till Östhammars stad hörer ej någon stadsjord.

Tab. N:o 11.

LAGA SKIFTEN ÅREN 1866---1870.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.
År.	Söka skiftens antal.	A f s l u t a d e l a g a s k i f t e n .																							
		Skiftade mantal.		Qvarboende delegares					Utflyttade delegares					Summa skiften.	Skiftade kvadratref.					Utgifter till landtmätare och gode män. R.dr.	Öfriga beräknade utgifter. R.dr.				
		Oförmedlade.	Nuvärande.	Skiftes-antal.				Summa.	Skiftes-antal.				Summa.		Åker.	Äng.	Odlingsmark.	Afrösningsjord.	Impedimenter.			Summa.			
				1.	2.	3.	4.		öfver 4.	1.	2.	3.		4.						öfver 4.					
1866	18	25	—	38	51	35	18	7	2	113	12	13	2	1	2	30	271	10,808	10,668	683	53,794	59,913	135,866	35,215	22,099
1867	25	12	—	26,400	31	31	40	—	—	102	14	11	10	—	—	35	279	8,297	12,785	280	53,215	2,535	77,112	39,150	20,466,70
1868	9	18	—	38,500	18	33	26	—	—	77	9	13	6	—	—	28	215	11,192	8,624	2,308	37,402	385	59,911	23,493	17,092,30
1869	10	9	—	16,125	8	21	19	—	—	48	2	7	1	—	—	10	126	4,980	3,478	902	21,380	291	31,031	20,699	12,359
1870	10	14	—	22,280	32	32	16	3	—	83	17	13	3	—	—	33	208	6,397	8,652	110	37,463	1,857	54,479	24,945	12,984
Summa	72	78	—	141,305	140	152	119	10	2	423	54	57	22	1	2	136	1,099	41,674	44,207	4,283	203,254	64,981	358,399	143,502	85,001

Anm. Ofvanstående uppgift är uppförd i full öfverensstämmelse med landtmätarnes granskade redogörelser för hvar år, hvarvid torde böra anmärkas, att uppgiften i 26 kolumnen synes omfatta endast husflyttnings- och odlingskostnad.

Tab.

K R O N O -

1.	2. 3. 4. 5. 6.					7. 8.	
	Afkortad.					Anordnad eller	
	1866.	1867.	1868.	1869.	1870.	1866.	1867.
Stats-medel.							
Ordinarie ränta						307,753,21	303,844,26
Kronotionde		98,77	105,20			56,840,98	56,066,20
Arrendemedel						56,866,58	82,418,36
Drängespanmål						4,960,43	4,877,12
Kavalleriregementenas hästvakansspanmål						1,358,92	1,684,46
Mantalspenningar	512	987,60	1,079,40	874,40	772,80	20,695,80	20,502
Bötesmedel	8,011,21	6,518,61	6,109,04	4,855,65	5,753,43	12,833,15	11,228,47
Tillfälliga rotevakansafgifter						42,42	28,88
Vakansafgift för nyroterad jord						1,936,11	2,183,33
Båtsmansvakansafgift						352,97	627,97
Trosspassevolansafgift						1,121	1,116,25
Bompenningar vid Södra Ståket						18	18
Kontrollstämpelmedel						241,36	175,65
Återbetalning af undsättningslån						1,000	
Stämpelpappersmedel						62,975,33	80,028,51
Bränvinstillverkningsafgift						215,740,42	227,254,65
Danaarfsmedel							4
Observationsmedel							
6:te hufvudtitelns besparingsmedel							78,59
8:de dito							141,18
9:de dito	30					60	30
Summa	8,553,21	7,604,98	7,293,64	5,730,05	6,526,23	744,796,68	792,307,88
Riksgälds-medel.							
Allmän bevilning	1,250,86	1,557,26	1,694,89	1,294,80	1,219,80	91,962,69	89,772,65
Återbetalning af odlingslån						1,392,65	1,296,65
Vapens katt		186,56	86,37	39,92	50		30,116,22
Tidningsstämpelafgift						61,50	43,50
Skatterättsmedel						29,92	100,51
Ekeskogslösen						91,24	56
Observationsmedel						64,96	16,11
Summa	1,250,86	1,743,82	1,781,26	1,334,72	1,220,30	93,602,96	121,346,20
Diverse Verks medel.							
Riddarhusmedel	35	15	20	25	45	685	655
Kurhusmedel	419,68	794,25	882,25	706,25	638,50	17,547,32	16,899,50
Folkskolemedel	512,80	987,60	1,079,40	874,40	772,80	20,693,80	20,505,19
Skottpremiemedel	1,10						
Tingshus- och fängelsebyggnadsmedel						471,69	474,21
Bränvinsminuterings- och utskänkningsafgift						32,769,70	30,075,88
Landshöfdingeackordsmedel						585	585
Broarrendemedel						1,250	1,250
Bevåringsfondens medel						2,200	800
Reväringspensionsfondens medel	32,50	82,50	117,50	125	72,50	120	105
Båtsmansbeklädnadsersättning						9,221,44	4,223,94
Amiralitetskrigsmanskassans medel						122,71	200,27
Länets brandstodsbolags medel	882,85	718,59	600,75	297,72	381,01	67,280,46	36,061,01
Presterskapets lönerregleringsmedel							98,77
Vadstena krigsmanhusfunds medel							
Allmänna hospitals- och barnhusfondens medel							
Stockholms stora barnhus medel							
Stockholms skolestats medel							
Landstingsmedel					8,42		
Summa	1,883,93	2,597,94	2,699,90	2,028,37	1,918,23	152,947,12	111,933,68
Summa Summarum	11,658,00	11,946,74	11,774,80	9,093,14	9,664,76	991,346,76	1,025,557,76

N:o 12.
UPPBÖRDEN.

inom räkenskapsåret influten.			Resterande vid räkenskapsårets slut.					Summa uppbörd, deri inberäknade restantier från föregående år.				
9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
1868.	1869.	1870.	1866.	1867.	1868.	1869.	1870.	1866.	1867.	1868.	1869.	1870.
315,358,95	323,154,10	321,592,43	288,71	1,140,23	402,81	883,19	1,585,29	308,041,92	304,984,49	315,761,76	324,037,29	323,177,72
59,934,52	62,736,45	62,875,44	24,98	140,10	41,82	221,40	228,94	56,865,96	56,305,07	60,081,54	62,957,85	63,104,38
81,213,83	56,786,57	66,060,18	2,071,70	690,68	1,362,66	480,84	628,05	58,938,28	83,109,04	82,576,49	57,267,41	66,688,23
5,213	5,390,87	4,029,71	1,75	37,71	1,75	1,75	272,86	4,962,18	4,914,83	5,214,75	5,392,62	4,302,57
1,688,71	1,401,43	1,419,87	—	—	—	—	—	1,358,92	1,684,46	1,688,71	1,401,43	1,419,87
20,335,60	20,090,20	20,439,20	361,20	406	342,60	504,20	581,80	21,569	21,895,60	21,757,60	21,468,80	21,793,80
12,273,14	10,162,16	9,898,82	6,587,35	5,995,16	5,130,94	6,922,23	4,384,19	27,431,71	23,742,24	23,513,12	21,940,04	20,036,44
42,84	103,16	288,60	—	—	—	—	—	42,42	28,88	42,84	106,16	288,60
2,324,97	1,684,03	1,733,52	—	6,90	—	2,71	4,19	1,936,11	2,190,23	2,324,97	1,686,74	1,737,71
647,51	283,50	300	—	—	—	—	—	352,97	627,97	647,51	283,51	300
1,116,25	1,111,50	1,116,25	—	—	—	4,75	4,75	1,121	1,116,25	1,116,25	1,116,25	1,121
18	18	18	—	—	—	—	—	18	18	18	18	18
132,44	—	—	—	—	—	—	—	241,36	175,65	132,44	—	—
70,748,28	96,788,54	84,223,03	—	—	—	—	—	1,000	—	—	—	—
263,365,20	236,692,85	163,656	—	—	—	—	—	62,975,33	80,028,51	70,748,28	96,788,54	84,223,03
—	—	—	—	—	—	—	—	215,740,42	227,254,65	263,365,20	236,692,85	163,656
264,04	70,50	—	—	—	—	—	—	—	4	264,04	70,50	—
196,78	—	—	—	—	—	—	—	—	78,59	196,78	—	—
45	—	—	—	30	—	—	—	—	141,18	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	90	60	45	—	—
834,919,06	816,476,86	737,651,03	9,335,69	8,446,78	7,282,58	9,021,07	7,690,07	762,685,58	808,359,64	849,495,28	831,227,99	751,867,35
87,387,82	85,525,20	85,496,53	2,262,53	1,544,58	977,58	1,682,75	1,810,68	95,476,08	92,874,49	90,060,29	88,502,75	88,526,99
1,283,45	—	—	—	—	—	—	—	1,392,65	1,296,65	1,283,45	—	—
385,71	13,35	—	—	524,35	52,27	50	—	—	30,827,13	524,35	53,77	50
52,50	45	45	—	—	—	—	—	61,50	43,50	52,50	45	45
—	—	—	—	—	—	—	—	29,92	100,51	—	—	—
29,71	16,99	—	—	—	—	—	—	91,24	56	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	64,96	16,11	29,71	16,99	—
89,139,19	85,600,54	85,541,53	2,262,53	2,068,93	1,029,85	1,683,25	1,810,66	97,116,35	125,158,95	91,950,30	88,618,51	88,572,49
635	635	575	11,50	6,50	16,50	41,50	36,50	731,50	676,50	671,50	701,50	656,50
16,993,50	16,800	17,099	269,50	316,50	257,50	391,75	444,25	18,236,50	18,010,25	18,133,25	17,898	18,181,75
20,332,50	20,094,55	20,439,20	361,95	406,75	343,35	504,95	582,55	21,568,55	21,899,45	21,755,25	21,473,90	21,794,55
472,19	472,37	155,74	2,25	38	28	—	12	1,10	473,94	474,59	472,47	472,37
29,231,16	25,917,20	19,230,80	—	—	—	—	1,939,09	32,769,70	30,075,88	29,231,16	27,856,29	21,335,67
585	—	—	—	—	—	—	—	585	585	585	—	—
1,250	1,250	2,300	—	—	—	—	—	1,250	1,250	1,250	1,250	2,300
900	1,700	1,200	—	—	—	—	—	2,200	800	900	1,700	1,200
180	100	107,50	85	95	102,50	145	290	237,50	282,50	400	370	470
6,842,32	9,359,13	4,347,50	2,22	4,73	—	—	—	9,223,66	4,228,69	6,842,32	9,359,13	4,347,50
280,91	115,20	47,80	—	35,73	35,73	35,73	—	122,71	236	316,64	150,93	47,80
32,955,31	55,790,89	42,340,23	1,535,02	751,38	771,62	1,145,66	905,95	69,698,33	37,530,98	34,327,68	57,234,27	43,627,19
265,26	278,46	282,76	—	—	—	—	—	—	98,77	265,26	278,46	282,76
—	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	3,200,18	3,179,49	—	—	—	—	—	—	—	—	3,200,18	3,179,49
—	1,362,80	1,367,72	—	—	—	—	—	—	—	—	1,362,80	1,367,72
—	657,72	653,45	—	—	—	—	—	—	—	—	657,72	653,45
—	—	2,307,13	—	—	—	—	37,54	—	—	—	—	2,353,09
110,923,15	137,733,50	115,693,32	2,267,44	1,616,99	1,527,48	4,203,68	4,401,78	157,098,49	116,148,61	115,150,53	143,965,55	122,013,33
1,034,951,40	1,039,810,90	938,885,90	13,865,66	12,132,70	9,839,91	14,908,00	13,902,51	1,016,900,42	1,049,667,20	1,056,596,11	1,063,812,05	962,453,17

Tab. N:o 13.

S P A R B A N K E R.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	
År.	Antal sparbanker.	Under året					Vid årets slut				Klassifikation af delegarne efter deras vid hvarje års slut inestående behållning.										
		tillkom- nena del- egare.	af- gång- ne del- egare.	insatt be- lopp.	i räk- skaperne godtgjord ränta å delegarnes kapital.	uttaget belopp.	qvar- ståen- de del- egare.	ineståen- de behål- ning, till- hörande delegarne.	befintligt öfverskott (grund-och reservfond, ne N:is 8 och 9.	Summa af kolumner- ne N:is 8 och 9.	1866.		1867.		1868.		1869.		1870.		
											Antal.	R:dr R:mt.	Antal.	R:dr R:mt.	Antal.	R:dr R:mt.	Antal.	R:dr R:mt.	Antal.	R:dr R:mt.	Antal.
1865	—	—	—	—	—	6,177	687,025	13,535	700,560	fr. 1 t. o. m. 10 R:dr	220	909	291	1,125	305	1,234	357	1,381	4,043	10,412	
										» 10—25 »	122	1,943	199	3,260	208	3,466	233	3,697	1,516	25,406	
1866	7	1,749	679	460,426	38,138	307,675	7,238	877,903	16,143	894,046	» 25—50 »	118	4,313	220	7,523	184	6,663	180	6,403	1,131	44,854
										» 50—100 »	148	10,399	223	15,396	197	13,896	214	15,125	1,235	93,674	
1867	7	1,484	889	457,282	45,520	364,550	7,834	1,016,124	19,769	1,035,893	» 100—200 »	754	100,626	896	131,782	216	30,117	227	31,045	1,241	159,427
										» 200—300 »	308	86,903	402	99,010	94	22,303	98	24,235	586	152,110	
1868	6	1,688	811	599,148	53,123	411,680	8,623	1,249,690	23,214	1,272,904	» 300—400 »	178	61,145	232	80,342	63	21,843	63	21,962	314	106,501
										» 400—500 »	122	53,216	150	67,349	35	15,361	25	11,065	200	87,762	
1869	6	1,876	707	693,502	66,483	481,799	9,792	1,527,874	26,306	1,554,180	» 500—1,000 »	250	146,696	301	203,644	72	48,609	79	53,029	568	403,146
										utöfver 1,000 »	144	237,555	192	326,724	25	37,741	36	50,913	511	917,853	
1870	6	2,379	826	932,971	83,713	543,415	11,345	2,001,145	34,927	2,036,072		2,364	703,705	3,106	936,155	1,399	201,233	1,512	218,855	11,345	2,001,145

Ann. Angående bristerna i klassifikationen för åren 1866—1869 (koll. 12—19) jemför de i Statistisk Tidskrift meddelade årsredogörelserna. För att för år 1870 erhålla en fullständig öfversigt har det från länets sparbank för delegarne med behållning under 100 R:dr i en summa uppgifna beloppet R:dr 146,358: 29 fördelats enligt riksmidiet 1869. Statistiska Central-Byrån.

Tab. N:o 14.

FATTIGVÅRDEN.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	
År.	Fattigvårds-samhällen			Antal fattighus.	Antal fattighjon, som erhållit full försörjning.								Antal af fattigvården understödde, som ej fått full försörjning.			Fattigvårdens									
	med Gemensamt fattigvård.	med fattigvården rolevts delad.	antal rotlar.		Äldre personer, vårdade				Barn, vårdade i och utom fattighus.		Summa.					Summa af båda könen.		Inkomster. R:dr R:mt.							
					i fattighus.		på annat sätt.		m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	Summa.	Afkastning af egendom, kollekt m. m.	Personel afgift.	Tillskott		Ersättning		Summa inkomster.	Summa utgifter i och för fattigförsörjning. R:dr R:mt.
					m.	q.	m.	q.												m.	q.	m.	q.		
1. Å landsbygden.																									
1866.....	103	9	57	110	183	466	182	366	444	374	809	1,206	2,015	547	1,194	1,741	25,676,00	16,638,74	43,925,68	15,918,26	1,542,57	331,58	104,032,78	103,204,88	
1867.....	102	10	60	112	185	501	195	376	484	424	864	1,301	2,165	648	1,329	1,977	26,381,97	16,737,74	54,747,81	17,529,39	1,256,85	409,27	117,063,03	119,659,78	
1868.....	101	10	61	114	199	527	234	414	529	481	962	1,422	2,384	797	1,491	2,288	30,028,69	18,498,67	75,977,07	18,434,00	1,221,48	1,015,06	145,174,97	151,609,82	
1869.....	101	10	65	112	214	535	216	410	570	533	1,000	1,478	2,478	831	1,499	2,330	27,929,68	19,049,78	83,016,25	17,735,18	870,20	1,172,60	149,773,69	150,198,17	
1870.....	100	11	65	113	211	523	204	422	538	551	953	1,496	2,449	790	1,471	2,261	27,456,96	20,524,74	83,774,32	6,778,63	723,70	1,030,70	140,289,05	138,953,89	
2. I städerna.																									
1866.....	6	—	—	9	3	28	—	1	28	24	31	53	84	24	80	104	1,458,03	1,212,42	2,605,65	1,719	400	—	7,395,10	9,755,69	
1867.....	6	—	—	9	4	30	1	1	28	27	33	58	91	28	88	116	1,317,21	1,017,81	3,273,78	1,916	350	90	7,964,80	9,890,09	
1868.....	6	—	—	9	5	34	3	3	30	35	38	72	110	30	95	125	1,493,28	1,001,55	4,891,06	5,026,10	350	124,25	12,886,24	11,455,51	
1869.....	6	—	—	9	4	36	2	3	31	33	37	72	109	25	83	108	2,069,63	1,078,07	6,128,56	2,347	445	13	12,081,26	10,448,15	
1870.....	6	—	—	8	4	37	2	2	33	34	39	73	112	31	91	122	1,446,92	1,108,11	6,527,10	1,731	375	158,08	11,346,19	10,390,35	
Summa i hela länet år 1870	106	11	65	121	215	560	206	424	571	585	992	1,569	2,561	821	1,562	2,383	28,903,88	21,632,85	90,301,42	8,509,63	1,098,70	1,188,76	151,635,24	149,344,24	

STOCKHOLM, 1872.
P. A. NORSTEDT & SÖNER
KONGL. BOKTRYCKARE.